

NOKUTs tilsynsrapporter

Fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier

Treider fagskoler AS

Mars 2016

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å godkjenne nye fagskoletilbud. Fagskoleutdanning er en yrkesrettet utdanning på et halvt til to år, som bygger på videregående skole eller tilsvarende realkompetanse. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Alle fagskoletilbud må tilfredsstillе nasjonale kvalitetsstandarder. NOKUT godkjenner også institusjonenes interne system for kvalitetssikring.

Tilbyder/Utdanningssted:	Treider FagskolerAS
Utdanningstilbudets navn:	Fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier
Nivå/fagskolepoeng:	60 fagskolepoeng
Undervisningsform:	Stedbasert
Sakkyndige:	Jon Petter Evensen Stian Rønvåg
Dato for vedtak:	01.03.2016
NOKUTs saksnummer	16/00019

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er til stede for videre behandling jevnfør fagskoletilsynsforskriften § 3-1. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot de faglige kravene i fagskoletilsynsforskriften §§ 3-2 – 3-8.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Jon Petter Evensen
- Stian Rønvåg

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 3) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fattar endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

NOKUT, 1. mars 2016

Øystein Lund
tilsynsdirektør

Innhold

1	Informasjon om søkeren	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningen	1
2	Innledende vurdering	2
2.1	Oppsummering	2
2.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	2
2.3	Konklusjon etter innledende vurdering	4
3	Sakkyndig vurdering av utdanningen	4
3.1	Oppsummering	4
3.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	5
3.3	Læringsutbytte (§ 3-2)	10
3.4	Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3).....	17
3.5	Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4).....	29
3.6	Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	30
3.7	Eksamen og sensur (§ 3-6)	36
3.8	Infrastruktur (§ 3-7)	37
3.9	Konklusjon etter sakkyndig vurdering	38
4	Tilsvarsrunde	45
4.1	Søkerens tilbakemelding.....	46
4.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	50
4.3	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	51
4.4	NOKUTs tilleggsvurdering	51
5	Vedtak	52
6	Dokumentasjon	52
	Vedlegg:.....	53

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningen

Treider fagskoler AS søkte NOKUT 15. september 2015 om godkjenning av *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier* som fagskoleutdanning. Utdanningen er på 60 fagskolepoeng som gis på heltid. Undervisningen vil gis ved Bilder Nordic School og Photography i Oslo, og det er søkt godkjenning for inntil 20 studenter.

Søker har allerede 33 godkjente fagskoleutdanninger:

- 3D animasjon
- 3D design
- administrasjonssekretær
- advokatsekretær
- butikkledelse - salg og service
- fagkurs i regnskap og økonomi del 1 & 2
- foto
- fotograf
- fotografi
- hotell- og restaurantkoordinator
- interiør
- International Travel Management with Amadeus and IATA certification
- juridisk kontormedarbeider
- lageradministrator
- lydproduksjon
- lønnsmedarbeider
- manus og tekst for TV
- markedskonsulent
- mediedesign
- motedesign
- moteindustri
- motekonsulent
- nettverksadministrator del 1 og 2, nettverksadministrator med Linux
- regnskap og økonomi del 1 og 2 (regnskapskonsulent)
- regnskap og økonomi del 1, 2 og 3 (regnskapsøkonom)
- regnskapskonsulent
- regnskapsmedarbeider
- reiselivskoordinator
- retail designer – practical
- saksbehandler
- sekretær
- transportadministrator
- TV-produksjon

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.treider.no, www.bildernordic.no, idefagskolen.no og sofi.no. Treider fagskoler AS gir ikke informasjon om utdanningen som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

Hjemmesidene gir ikke informasjon om følgende utdanninger: *lydproduksjon, manus og tekst for TV, TV-produksjon, foto, administrasjonssekretær, fagkurs i regnskap og økonomi del 1 & 2, hotell- og restaurantkoordinator, International Travel Management with Amadeus and IATA certification, motedesign og regnskapsøkonom (regnskap og økonomi del 1, 2 og 3)*. Dersom én eller flere av disse utdanningene er nedlagt ønsker NOKUT beskjed om det.

Utdanningene *retail designer – practical* og *interiør* har nylig endret navn. Tilbyder må endre hjemmesidene slik at de gamle navnene *Visual Merchandising* og *interiørfag* eller *interiørdesign* ikke benyttes.

2 Innledende vurdering

Teksten i dette kapitlet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for kunne tilby fagskoleutdanning. Der det forekommer «vi» i kapittel 2, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

Vi gjør oppmerksom på at vurderingen av tidligere godkjente kvalitetssikringssystem, styringsordninger og reglement vil være begrenset. NOKUT kan derfor senere påpeke feil og mangler dersom vi ved et fremtidig gjennomsyn avdekker det, selv om vi i denne søknadsrunden skulle finne at kvalitetssikringssystem, styringsordninger og/eller reglement tilfredsstillt kravene.

2.1 Oppsummering

Tilbyder må rette opp noen få punkter for at de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning skal være tilfredsstillende oppfylt. Dette dreier ikke om vesentlig mangler, og søknaden har derfor blitt sendt til sakkyndig vurdering.

2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

2.2.1 Krav i fagskoleloven med forskrifter

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
 - b) System for kvalitetssikring
 - c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
 - d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
 - e) Vitnemål.
 - f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
 - g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Vurdering

System for kvalitetssikring

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 16. juli 2010, jf. NOKUTs sak 10/233.

I fagskoletilsynsforskriften av 12. desember 2013 stilles det tydeligere krav til systembeskrivelsen, og til at tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningen. Det fremgår av systembeskrivelsen som er lagt ved søknaden (Treider Fagskoler Kvalitetshåndbok) at tilbyder setter mål for kvaliteten i utdanningene og indikatorer for måloppnåelsen.

I sak 15/474 av 21. august 2015 påpekte NOKUT at det ikke fremgikk av tilbyders systembeskrivelse at den var godkjent av styret. Tilbyder har lagt ved en ny versjon av systembeskrivelsen hvor det fremgår at den er godkjent av Treider Fagskolers styre 12. august 2015.

I sak 15/474 av 21. august 2015 ble tilbyders årsrapport vurdert som tilfredsstillende etter bestemmelsene i § 5-1 (5) i fagskoletilsynsforskriften med merknader. Det er den samme årsrapporten som er lagt ved denne søknaden.

Organisasjon og ledelse

NOKUT har tidligere funnet styringsordningen tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 12/151. I sak 15/474 av 21. august 2015 ble det påpekt at styrets ansvar måtte fremgå mer eksplisitt av styrets *vedtekter*, og ikke kun av *styreinstruksen*. Tilbyder har rettet opp i dette, og styrets ansvar går tydelig frem av styrevedtektene som er vedlagt søknaden.

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Søknaden dokumenterer på en tilfredsstillende måte hvem som har ansvar for de oppgaver som er beskrevet i fagskoleloven § 4, og som påvirker studentenes rettigheter. Det kommer tydelig frem i styrevedtektene at styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder all nødvendig informasjon. Vitnemålet tilfredsstiller kravene i fagskoleloven med forskrifter.

Emnet «Lover, regler og etikk» er oppført på vitnemålet med 0 fagskolepoeng. Tilbyder må endre dette. Se sakkyndiges vurdering i kapittel 3.4.2.

Reglement

NOKUT har tidligere funnet reglementet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 12/456. Det vedlagte reglementet er justert for å tilfredsstille nyere forskriftsbestemmelser av 2013. Det fremgår av det vedlagte reglementet at det er «ajourført februar 2015», men det står ikke når det er vedtatt og hvem som har vedtatt det.

Reglementet må være forankret i styret, noe som innebærer at reglementet og reglementsendringer vedtas av styret, eller av den styret har gitt en slik fullmakt. Tilbyder må føre opp når reglementet er vedtatt og hvem som har vedtatt det.

Klageinstans

I fagskoletilsynsforskriften stilles det krav om at det skal være en studentrepresentant med personlig vara i klageinstansen. Hos tilbyder er en særskilt klagenemnd klageinstans. I instruksen for klagenemnd som er vedlagt søknaden fremgår det at klagenemnden «skal ha tre medlemmer og ett ordinært varamedlem». Klagenemnden skal ha en studentrepresentant med personlig vara som oppnevnes for maksimum to år. Det fremgår ikke av instruksen at studentrepresentanten med vara i klagenemnden skal være valgt av studentene. Tilbyder bør tydeliggjøre dette.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- endre vitnemålet slik at det ikke står oppført emner med 0 fagskolepoeng

- føre opp når reglementet er vedtatt og hvem som har vedtatt det

Tilbyder bør

- tydeliggjøre i instruksen for klagenemd at studentrepresentanten i klagenemden med vara skal være valgt av studentene

2.3 Konklusjon etter innledende vurdering

Søknaden går videre til sakkyndig vurdering. Det er likevel noen punkter som tilbyder må rette opp i for at utdanningen skal bli godkjent.

Tilbyder må

- endre vitnemålet slik at det ikke står oppført emner med 0 fagskolepoeng
- føre opp når reglementet er vedtatt og hvem som har vedtatt det

Tilbyder bør

- tydeliggjøre i instruksen for klagenemd at studentrepresentanten i klagenemden med vara skal være valgt av studentene

3 Sakkyndig vurdering av utdanningen

Teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

3.1 Oppsummering

Treider Fagskoler AS (tilbyder) har levert en søknad med høye ambisjoner for utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier*. Tilbyder ønsker å opprette en fotografiutdanning som er vinklet mot digitale og sosiale medier. Dette er relevant for hovedutviklingen innenfor yrkesfeltet. Ambisjonene som kommer til uttrykk i søknaden og i studieplanen er imidlertid for store i forhold til utdanningens omfang. Flere av våre vurderinger går ut på at tilbyder må begrense og spisse innholdet i utdanningen.

Vi har også flere kommentarer som går på språket i studieplanen og i læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen og for utdanningens emner. Tilbyder må jobbe med å tydeliggjøre og konkretisere språket flere steder.

Tilbyder skriver at studieplanen som er lagt ved søknaden ikke vil bli gjort tilgjengelig for studentene, men at «en overordnet introduksjon av studieplanen vil ligge på skolens hjemmeside, være presentert i studiekataloger og på informasjonsmøter, utdanningsmesser, etc.». Vi har derfor flere steder i vurderingene lagt vekt på hvilken informasjon vi mener at bør gjøres tilgjengelig for studentene.

Vi vurderer at omfattende utbedringer i utdanningen må til før den kan anbefales godkjent.

3.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.2.1 Opptak

(1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:

- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

Grunnlag for opptak er beskrevet i studieplanen. Tilbyder har også lagt ved et eget dokument med informasjon om utdanningens opptaksbestemmelser. Dette dokumentet samsvarer med studieplanen, med unntak av at en tabell som i studieplanen står oppført mellom punkt 7.3 og 7.4 (s. 15) er utelatt. Tabellen viser hvilke kvalifikasjoner og erfaringer som er relevante i forbindelse med opptak på grunnlag av realkompetanse (se vår vurdering av tabellen under). Denne tabellen må inkluderes i informasjonen som gis til søkere om utdanningens opptaksbestemmelser. Vi forutsetter at den øvrige informasjonen om opptak også gjøres tilgjengelig for søkere.

I den følgende vurderingen av utdanningens opptaksbestemmelser, har vi lagt informasjonen i studieplanen til grunn.

Opptak på grunnlag av formalkompetanse

Tilbyder beskriver i en tabell under kapittel 7.2 (s. 13) i studieplanen at følgende «vitnemål eller fagbrev fra videregående opplæring» kvalifiserer for opptak til utdanningen:

- Fotograf (svennebrev)
- Mediegrafiker (svennebrev)
- Mediedesigner (vitnemål med yrkeskompetanse)
- Medier og kommunikasjon med studieforberedende Vg3 (vitnemål med generell studiekompetanse)
- Studiespesialisering med formgivningsfag (vitnemål med generell studiekompetanse)
- Studiespesialisering med språk, samfunnsfag og økonomi (vitnemål med generell studiekompetanse)
- Studiespesialisering med International Baccalaureate (IB) (vitnemål med generell studiekompetanse)

Svennebrev som fotograf eller mediegrafiker, eller vitnemål fra det yrkesfaglige utdanningsprogrammet mediedesigner, er etter vår vurdering relevante opptakskrav. Vi vurderer også vitnemål fra studieforberedende Vg3 innen medier og kommunikasjon som relevant opptakskrav. Vitnemål fra studiespesialisering med formgivningsfag, studiespesialisering med språk, samfunnsfag og økonomi eller International Baccalaureate er derimot ikke relevante for utdanningen fordi disse utdanningsprogrammene fra videregående opplæring ikke har tilsvarende fokus på fotografi, video og visuell kommunikasjon. Tilbyder må stryke vitnemål fra studiespesialisering med formgivningsfag, studiespesialisering med språk, samfunnsfag og økonomi, samt vitnemål fra studiespesialisering med International Baccalaureate fra listen over vitnemål som kvalifiserer for opptak til utdanningen.

Vi gjør for øvrig oppmerksom på at tabellen under punkt 7.2 i studieplanen ikke viser «vitnemål eller fagbrev» slik tilbyder oppgir, men vitnemål eller *svennebrev*. Tilbyder må rette dette i teksten under «Vurdering» i tabellen under kapittel 7.2 (s. 13 i studieplanen).

Opptak på grunnlag av realkompetanse

Tilbyder gir også informasjon om opptak på grunnlag av realkompetanse. Det er utarbeidet en liste med læringsutbyttebeskrivelser/kompetansemål som vil bli benyttet i vurderingen av søkeres realkompetanse (s. 14 i studieplanen). Dette er et godt tiltak. I henhold til fagskoleloven skal søkere som tas opp til en utdanning på grunnlag av realkompetanse ha tilsvarende kvalifikasjoner som søkere som tas opp med formelle kvalifikasjoner. Vi synes ikke læringsutbyttebeskrivelsene/kompetansemålene i tilbyders liste beskriver kvalifikasjoner som tilsvarer den kompetansen søkere med relevant svennebrev eller vitnemål må forventes å ha. Vi savner at det stilles krav til fotografisk/fotofaglig og/eller videofaglig kompetanse. Tilbyder må inkludere dette i listen med læringsutbyttebeskrivelser/kompetansemål for realkompetanse på side 14 i studieplanen. Tilbyder bør også inkludere flere/andre kompetansemål fra relevante utdanningsprogram i videregående opplæring i listen, slik at det blir tydeligere at søkeres realkompetanse vurderes opp mot kvalifikasjonene til søkere som tas opp med formelle kvalifikasjoner.

Tilbyder har i tillegg utarbeidet en tabell som viser hvilke kvalifikasjoner og erfaringer som er relevante i forbindelse med opptak på grunnlag av realkompetanse (s. 15 i studieplanen). Dette er et godt tiltak. Tilbyder har klassifisert opptak på grunnlag av realkompetanse i tre kategorier:

- Kategori 1: Kategori 1 gjelder for studenter med «Medier og kommunikasjon (Studiespesialisering med fordypning trykk og foto / Andre studieretninger med fordypning i salg og markedsføring)». «Andre studieretninger med fordypning i salg og markedsføring» hører ikke hjemme her, fordi slike studieretninger ikke har fokus på fotografi, video og/eller visuell kommunikasjon «Trykk og foto» er videre en fordypning som kan velges innenfor formgivningsfag, og ikke innenfor medier og kommunikasjon. Kategori 1 står i tabellen oppført uten krav til arbeidserfaring og annen erfaring. Dersom det ikke kreves annen kompetanse enn vitnemål fra videregående opplæring for søkere i kategori 1, dreier det seg i realiteten ikke om en realkompetansevurdering av disse søkerne. Tilbyder må stryke kategori 1 fra tabellen på side 15 i studieplanen.
- Kategori 2 og 3: Disse kategoriene angår søkere som har fullført videregående opplæring innenfor andre programområder, eller som ikke har fullført videregående opplæring. Slike søkere kan få opptak til utdanningen på grunnlag av relevant arbeidserfaring og annen relevant erfaring. Tilbyder har listet opp eksempler på relevant arbeidserfaring i tabellen. Flere av fagområdene som nevnes som relevant arbeidserfaring i tabellen er ikke tydelig knyttet til fotografi, video og visuell kommunikasjon. Tilbyder må synliggjøre at dreier seg om erfaring med *fotografi* og/eller *video* innenfor aktuelle fagområder. Tilbyder må stryke øvrige fagområder eller tydeliggjøre at det dreier seg om visuelt arbeid, for eksempel fotojournalist istedenfor journalist, TV-/videoredaktør istedenfor redaktør, kunstnerisk arbeid med video og/eller foto, osv. Det er videre uklart hvorfor «Arbeidserfaring annen type virksomhet» står oppført for kategori 2 og ikke for kategori 3. Tilbyder må stryke denne kolonnen. I fotnotene til kategori 2 og 3 (under tabellen) står det at søkeren må ha henholdsvis «erfaring fra visuelle fagområder/mediebransjen» og erfaring fra «visuelle fagområder eller mediebransjen og gjerne andre bransjer». Tilbyder må stryke «mediebransjen» og «... eller mediebransjen og

gjærne andre bransjer» herfra fordi erfaring fra mediebransjen ikke nødvendigvis inkluderer erfaring fra fotografi, video og visuelt arbeid.

Det fremgår ikke hvor mange års dokumentert arbeidserfaring som kreves av studentene for opptak på grunnlag av realkompetanse. Tilbyder må inkludere dette i studieplanen og i informasjonen som gis til søkere. Vi vurderer minimum tre års dokumentert arbeidserfaring som tilstrekkelig.

Beskrivelsen av opptak på grunnlag av realkompetanse er for øvrig tydelig. Tilbyder må imidlertid formidle tydeligere i studieplanen og i informasjonen som gis til søkere at realkompetanse vurderes opp mot det formelle opptakskravet. Prosedyren for realkompetansevurdering ser for øvrig ut til å ivareta søkernes rettigheter og prinsippet om likebehandling mellom søkere på en god måte.

Tilbyder benytter i tillegg opptaksprøver som er obligatorisk for alle søkere til utdanningen. Opptaksprven er beskrevet i studieplanen, og det står at den skal være en del av den helhetlige vurderingen for opptak. Det gis tydelig informasjon om prøven og om hvilke kriterier som benyttes i vurderingen av den. Opptaksprve kan være et godt verktøy som kan bidra til å sikre at motiverte søkere kommer inn på utdanningen. Vi forutsetter at informasjonen som står i studieplanen om opptaksprøve gjøres tilgjengelig for studentene.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sørge for at alle opplysninger om utdanningens opptaksbestemmelser, inkludert tabellen som står oppført mellom punkt 7.3 og 7.4 i studieplanen, inngår i informasjonen som gis til søkere om opptak til utdanningen
- stryke vitnemål fra studiespesialisering med formgivningsfag, studiespesialisering med språk, samfunnsfag og økonomi, samt vitnemål fra studiespesialisering med International Baccalaureate fra listen over vitnemål som kvalifiserer for opptak til utdanningen
- endre teksten under «Vurdering» i tabellen som viser utdanningens opptaksbestemmelser på side 13 i studieplanen, slik at det står «vitnemål eller svennebrev», og ikke «vitnemål eller fagbrev»
- inkludere krav til fotografisk/fotofaglig og/eller videofaglig kompetanse i listen med læringsutbyttebeskrivelser/kompetansemål for realkompetanse på side 14 i studieplanen
- stryke hele «Kategori 1» fra tabellen på side 15 i studieplanen
- synliggjøre at dreier seg om erfaring med *fotografi* og/eller *video* innenfor aktuelle fagområder i tabellen på side 15 i studieplanen, og stryke øvrige fagområder eller tydeliggjøre at det dreier seg om visuelt arbeid, for eksempel fotojournalist istedenfor journalist, TV-/videoredaktør istedenfor redaktør, kunstnerisk arbeid med video og/eller foto, osv.
- stryke kolonnen «Arbeidserfaring annen type virksomhet» i tabellen på side 15 i studieplanen
- stryke «mediebransjen» og «... eller mediebransjen og gjærne andre bransjer» i fotnote 1 og 2 under tabellen på side 15 i studieplanen
- stille krav om minimum tre års arbeidserfaring innenfor relevante visuelle fagområder for opptak på grunnlag av realkompetanse
- formidle tydeligere i studieplanen og i informasjonen som gis til søkere at realkompetanse vurderes opp mot det formelle opptakskravet

Tilbyder bør

- inkludere flere/andre kompetansemål fra relevante utdanningsprogram i videregående opplæring i listen på side 14 i studieplanen, slik at det blir tydeligere at søkeres realkompetanse vurderes opp mot kvalifikasjonene til søkere som tas opp med formelle kvalifikasjoner

3.2.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

I søknaden beskriver tilbyder at de deltar på DokFoto, Gullsnitt, Fotomessen og Nordic Light. Det står også at skolens faglige stab deltar i internasjonale diskusjonsfora om utviklingen i bransjen. I tillegg står det at skolen har jevnlig besøk av fotoredaktører fra norske aviser.

Tilbyder har lagt ved samarbeidsavtaler og intensjonsavtaler med aktører i yrkesfeltet. Det er lagt ved avtaler med VII Photo Agency, tekstdoktor Cristine Calvert, Willas Contemporary, forlaget Fotografi AS, Pop up Gallery, TinAgent, iProspect og Oslo Kameraklubb. Dette er aktører som er relevante for utdanningen.

Eksisterende utdanninger ved Treider Fagskoler AS er nevnt i disse avtalene, men utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier* er ikke nevnt. Det må gå frem av samarbeidsavtalene at de også omfatter utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier*.

Avtalene med Cristine Calvert, Willas Contemporary, Pop up Gallery, TinAgent og iProspect følger samme mal. Disse avtalene er lite forpliktende, og omfatter følgende punkter: «mulighet til å presentere sin bedrift», «mulighet til å presentere stillingsutlysninger», «mulighet til å delta i utvikling av nye utdanninger innenfor fagfeltet eller videreutvikling av eksisterende utdanninger» og at avtalepartene «kan etablere relevante samarbeidsprosjekter» (våre uthevninger). Dette er for lite konkret.

Avtalen med VII Photo omhandler bruk av en digital plattform «originally designed for VII The Magazine» og veiledning av studenter. Omfanget av veiledningen fremgår ikke av avtalen. Dette er for lite konkret. Avtalen med forlaget Fotografi er ikke en formell samarbeidsavtale, men en «invitasjon til dialog-basert samarbeid» som er en «mulighet uten konkrete forpliktelser». Dette er for lite konkret. Avtalen med Oslo Kameraklubb omhandler deltakelse på arrangementet #oslostreets.

Det er et krav i fagskoletilsynsforskriften at tilbyder skal innhente tilbakemeldinger om kvaliteten i utdanningen fra aktører i yrkesfeltet. NOKUT skriver i sine veiledninger at samarbeid med aktører i yrkesfeltet bør foregå både i utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen, og at samarbeid med yrkesfeltet skal bidra til å sikre at læringsutbyttet for utdanningen er relevant. Samarbeidsavtalene som er lagt ved søknaden dekker ikke disse områdene.

Tilbyder må konkretisere avtalene slik at det fremgår tydeligere hva det skal samarbeides om. Det er ikke tilfredsstillende at samarbeid kun står oppført som en *mulighet* i avtalene. Tilbyder må kunne vise til faste møter med samarbeidspartnerne. Det bør fremgå av avtalene at de skal bidra til å sikre at

læringsutbyttet for utdanningen er relevant for yrkeslivet. Dersom samarbeidet omfatter gjesteforelesninger eller veiledning av studentene må det konkretiseres hvor ofte dette skal foregå, for eksempel minst 1–2 ganger i året.

Tilbyder har i tillegg lagt ved avtaler med utdanningsinstitusjonene School of Visual Arts, Berghs School of Communication og Westerdals Oslo ACT.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sørge for at det går frem av samarbeidsavtalene at de omfatter utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier*
- konkretisere samarbeidsavtalene slik at fremgår tydeligere hva det skal samarbeides om – det er ikke tilfredsstillende at samarbeid kun står oppført som en *mulighet* i avtalene
- vise til faste møter med samarbeidspartnerne i samarbeidsavtalene
- konkretisere hvor ofte gjesteforelesninger eller veiledning av studentene finner sted, for eksempel minst 1–2 ganger i året

Tilbyder bør skrive i samarbeidsavtalene at de skal bidra til å sikre at læringsutbyttet for utdanningen er relevant for yrkeslivet.

3.2.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstille kravene i disse.

Beskrivelse

Kravet er ikke relevant for denne utdanningen.

3.2.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Beskrivelse

Kravet er ikke relevant for denne utdanningen.

3.2.5 Fagskolepoeng og arbeidsmengde

(5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

Utdanningens omfang er på 60 fagskolepoeng. Tilbyder oppgir i søknaden at totalt antall arbeidstimer for studentene er 1776 timer. Dette er i tråd med bestemmelsene i fagskoletilsynsforskriften.

I studieplanen oppgir tilbyder at arbeidstimene fordeler seg på 652 timer undervisning og veiledning, og 1124 timer egenarbeid. Dette illustreres gjennom to tabeller (s. 40–41) som viser henholdsvis arbeidstimer og fagskolepoeng fordelt på emner. Se vår vurdering av omfanget på undervisning og veiledning i utdanningen i kapittel 3.5.1.

Jevnfør vår vurdering av utdanningens innhold og emner (kapittel 3.4.2.), er det ikke realistisk at antall arbeidstimer er tilstrekkelig for å dekke innholdet i utdanningen og utdanningens læringsutbytte. Tilbyder må konkretisere læringsutbyttebeskrivelsene og begrense utdanningens innhold og omfang. Tilbyder må også tydelig beskrive under hvert emne hvor mange timer undervisning, veiledning (henholdsvis individuelt og i grupper) og egenarbeid som kreves for å sikre studentene det læringsutbyttet tilbyder beskriver. Vi forutsetter at denne informasjonen gjøres tilgjengelig for studentene.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- konkretisere læringsutbyttebeskrivelsene og begrense utdanningens innhold og omfang slik at dette samsvarer bedre med fagskolepoeng og arbeidsmengde for utdanningen
- i studieplanen tydelig beskrive under hvert emne hvor mange timer undervisning, veiledning (henholdsvis individuelt og i grupper) og egenarbeid som kreves for å sikre studentene det læringsutbyttet tilbyder beskriver, og gjøre denne informasjonen tilgjengelig for studentene

3.3 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

NOKUT gjennomfører i 2014 og 2015 et forsøk hvor et panel vurderer om læringsutbyttebeskrivelsen (LUB) i den aktuelle søknaden er utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR).

Panelets vurdering

Struktur

Læringsutbyttebeskrivelsen er delt inn i kategoriene *kunnskaper*, *ferdigheter* og *generell kompetanse*, og deskriptorene er plassert under riktig kategori. De sakkyndige må allikevel se på om følgende beskrivelser bør omformuleres for å tydeliggjøre at de tilhører riktig kategori: «forstår behovet for kunstneriske og kunnskapsbaserte referanser for riktige estetiske og etiske løsninger for digitale flater og nye medier flater» og «har kunnskap om den språklige kutymen og de relevante etiske og moralske problemstillingene gjeldende for ulike sosiale medier». Slik de nå står synes de heller å beskrive *kunnskaper* enn henholdsvis *ferdigheter* og *generell kompetanse*.

Nivå

Læringsutbyttebeskrivelsen ligger samlet sett på nivå 5.1 i NKR. De sakkyndige bør vurdere om enkelte beskrivelser er for ambisiøse, som for eksempel følgende beskrivelser under *kunnskaper*: «forstår hvilken betydning og verdiskapingsperspektiv visuell kommunikasjon over digitale flater og i nye medier har for samfunnet og for mennesker generelt:

- som et kunstnerisk uttrykk som kan reflektere tidsånden i samfunn og sjel, gjengi populærtrender og treffe nisjemarkeder
- som et kommersielt virke som kan skape eller opprettholde arbeidsplasser og skape synergier med andre aktører
- som er bevisst sitt etiske og moralske ansvar som fotografer, og har innsikt i hvordan vår visuelle kultur former individ og samfunn»

og «har kunnskap om fotografiet og sosiale mediers historie og egenart samt forståelse for vår nye mediehverdag og fotografens nye rolle». Den sistnevnte beskrivelsen synes å dekke deskriptoren «har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet» fra nivå 6 (bachelor) i NKR.

Utformet som kompetansebeskrivelse

Læringsutbyttebeskrivelsen er utformet som en kompetansebeskrivelse, altså hva kandidaten skal kunne, vite og være i stand til å gjøre ved fullført utdanning.

Vi gjør oppmerksom på at det ifølge NKR er *kandidaten*, ikke *studenten*, som skal ha oppnådd læringsutbyttet, og at det vil gi mer mening å vise til kandidaten i læringsutbyttebeskrivelsen.

Faglig innhold/profil

Læringsutbyttebeskrivelsens innhold er mer fagspesifikt enn de generiske beskrivelsene i NKR, men ikke så spesifikt at en hvilken som helst endring i utdanningen vil måtte føre til endring i læringsutbyttet. Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å kommunisere med yrkesfeltet og andre utdanningsinstitusjoner, og gir innsikt i utdanningens faglige innhold og profil.

Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å skille mellom ulike studier. Noen av beskrivelsene bør likevel omformuleres, slik at budskapet kommer tydeligere fram, ettersom flere beskrivelser inneholder konsepter og begreper som er vage og/eller vanskelige å forstå for en fagskolestudent. Det gjelder for eksempel begreper som «tidsånden i samfunn og sjel» under *kunnskaper* og «den språklige kutymen» under *generell kompetanse*, og formuleringene «forstår behovet for kunstneriske og kunnskapsbaserte referanser for virkningsfull estetikk og for etisk og moralsk fundamentert kommunikasjon i ulike sosiale medier og digitale flater» (under *kunnskaper*) og «forstår behovet for kunstneriske og kunnskapsbaserte referanser for riktige estetiske og etiske løsninger for digitale flater og nye medier flater» (under *ferdigheter*).

Søkeren bør også gå gjennom læringsutbyttebeskrivelsen språklig og gjøre endringer slik at språket blir presist. Som et eksempel kan det nevnes at det under kategorien *ferdigheter* i nest siste kulepunkt står «kan operere sosiale medier». Her vil vi anta at beskrivelsen kommuniserer bedre om man erstatter «operere» med begrepet «å bruke». Søkeren bør også se på om setningen i tredje kulepunkt under *generell kompetanse* gir mening: «kan vise til en utviklet yrkesetisk grunnholdning og moralsk forståelse samt viktige prinsipper for verdibasert kommunikasjon som et sterkt hensyn til individets rettigheter». Panelet anbefaler mest mulig presis og enkel språkbruk i en læringsutbyttebeskrivelse.

Ordelingsfeil bør heller ikke forekomme i slike dokumenter, (slik det gjør i siste kulepunkt under *ferdigheter*).

Konklusjon

Ja, læringsutbyttebeskrivelsen er i tråd med NKR, med forbehold om at læringsutbyttebeskrivelsen rettes opp språklig og innholdsmessig i tråd med vurderingen over.

De sakkyndige bør vurdere om enkelte beskrivelser er for ambisiøse, som for eksempel de nevnte beskrivelsene under *kunnskaper*.

3.3.1 Sakkyndiges vurdering

Overordnede læringsutbyttebeskrivelser for utdanningen er beskrevet i søknaden og på side 8–9 i studieplanen. Læringsutbyttebeskrivelsene er inndelt i kategoriene *kunnskaper*, *ferdigheter* og *generell kompetanse*. Læringsutbyttebeskrivelsene kommuniserer at dette er en utvidelse av en fotografiutdanning som retter seg mot kanalene innenfor sosiale medier. Dette er relevant for hovedutviklingen innenfor yrkesfeltet. Samlet sett er imidlertid læringsutbyttebeskrivelsene for generelle, og det går ikke konkret nok frem av læringsutbyttebeskrivelsene hva utdanningen inneholder. Ambisjonsnivået som kommer til uttrykk gjennom beskrivelsene er også lagt for høyt i forhold til utdanningens totalomfang.

Læringsutbyttebeskrivelsene under *generell kompetanse* er repetert i studieplanens del to (side 45), som tar for seg de forskjellige emnene utdanningen består av. Her er imidlertid kategoriene *kunnskaper* og *ferdigheter* utelatt. Tilbyder må inkludere kategoriene *kunnskaper* og *ferdigheter* her, ettersom utdanningens emner er ment å bygge opp under samtlige læringsutbyttebeskrivelser på overordnet nivå, ikke kun beskrivelsene under *generell kompetanse*. Se for øvrig kapittel 3.4.2 for en vurdering av hvorvidt utdanningens innhold og emner bidrar til å bygge opp under det overordnede læringsutbyttet.

Generelle betraktninger

- Jevnfør det som står i læringsutbyttepanelets vurdering over, er det kandidaten, og ikke studenten, som skal ha oppnådd læringsutbyttet. Tilbyder må derfor endre «Studenten» til «Kandidaten» under kategoriene *kunnskaper*, *ferdigheter* og *generell kompetanse*.
- Av beskrivelsen av utdanningens emner kan det se ut som om det er to hovedretninger i utdanningen: Dokumentarfotografi og –videoproduksjon, samt motefotografi og -videoproduksjon. Dette kommer ikke til uttrykk i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Tilbyder bør presisere hvilke fotografiske sjangere og videosjangere kandidatene skal jobbe innenfor.
- Det er uklart hvordan begrepene «digitale flater» og «nye medier» skal defineres. Vi anbefaler at tilbyder bruker uttrykket «digitale medier» istedenfor disse begrepene. Tilbyder må uansett definere begrepene «digitale flater» og «nye medier» slik at det blir tydeligere hva som menes, eller bruke et mer presist begrep (som «digitale medier»). Dette gjelder flere av kulepunktene.
- Det er uklart hva som er forskjellen på begrepene «budskapsformidling» og «historiefortelling», og hvilket faglig innhold begrepene er ment å dekke. Tilbyder må klargjøre dette i de kulepunktene det gjelder. Tilbyder må også presisere at det dreier seg om formidling/fortelling *gjennom fotografi og video*. Vi anbefaler at tilbyder holder seg til ett

begrep, for eksempel «formidling», og presiserer at dreier seg om «formidling gjennom fotografi og/eller video».

- «Fotografi» nevnes i flere av læringsutbyttebeskrivelsene, mens «video» kun nevnes én gang. Tilbyder må presisere flere steder at utdanningen både omfatter fotografi og video. Tilbyder må også tydeligere kommunisere i læringsutbyttebeskrivelsene at utdanningen er en praktisk utdanning i fotografi og video, og ikke en teoretisk utdanning innenfor visuell kommunikasjon.
- Tilbyder må bytte ut begrepet «digitale mørkerom» med «digitale verktøy for bildebehandling og videoredigering» ettersom både video og fotografi inngår i utdanningen.
- Tilbyder bør begrense bruken av adjektiv og adverb i læringsutbyttebeskrivelsene. Vi stiller oss bak læringsutbyttepanelets utsagn om at læringsutbyttebeskrivelsene må inneholde mest mulig presis og enkelt språkbruk. Tilbyder må jobbe med å konkretisere språket i læringsutbyttebeskrivelsene.

Læringsutbyttebeskrivelser under kunnskaper

Samlet fremstår læringsutbyttebeskrivelsene under *kunnskaper* som for generelle/overordnede og for innholdsrike. Tilbyder må gjennomgå samtlige punkter under *kunnskaper* med det formål å konkretisere og tydeliggjøre innholdet i beskrivelsene og å redusere/tilpasse innholdet i beskrivelsene til et ettårig utdanningsløp.

- De to første kulepunktene under kunnskaper er konkrete, men for omfattende i forhold til hva kandidatene kan forventes å ha lært etter endt utdanning: Kulepunkt 1 tar for seg «fotografiet og sosiale mediers historie og egenart samt forståelse for vår nye mediehverdag og fotografens nye rolle». Fotografiets historie, sosiale mediers historie, sosiale mediers egenart, vår nye mediehverdag og fotografens nye rolle er mye på en gang. Tilbyder bør revurdere om alt dette skal inkluderes i utdanningens læringsutbytte. Dersom tilbyder velger å la kulepunktet stå uendret, må tilbyder begrunne hvorfor de har valgt å bruke en deskriptor fra det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket som synes å ligge på nivå 6 (bachelor) i denne ettårige fagskoleutdanningen (på nivå 5.1). I Kulepunkt 2 dekker «innholdsbasert kommunikasjon over digitale flater og i nye medier» et for vidt felt. Det er dessuten uklart hva som menes med «innholdsbasert kommunikasjon». Tilbyder må tydeliggjøre dette.
- Kulepunkt tre bør endres slik at «har innsikt i [...] krav til kvalitet i produksjon og i leveranse som visuelle kreatører» blir et eget kulepunkt. Tilbyder bør dessuten bytte ut begrepet «visuelle kreatører» med «fotografer».
- I kulepunkt fem er det utydelig hva tilbyder mener med «videreutvikle egen fortellerkunst gjennom solide prosesser og riktig verktøybruk». Tilbyder må presisere at det dreier seg om fortelling gjennom fotografi eller video. Tilbyder må tydeliggjøre hva som menes med «solide prosesser». Det er også utydelig hva tilbyder mener med «oppdatere sin yrkesfaglige fototekniske kunnskap». Tilbyder bør presisere at det dreier seg om å «oppdatere sin foto- og videoteknisk kunnskap».
- I kulepunkt seks er det uklart hva tilbyder mener med «reflektere tidsånden i samfunn og sjel» og med «gjengi populærtrender og treffe nisjemarkeder». Tilbyder må konkretisere hva som menes med «tidsånd i samfunn og sjel» og presisere hvilke populærtrender og nisjemarkeder det dreier seg om. Vi mener også at tilbyder må stryke ordet «verdiskapningsperspektiv» da dette bidrar til å utydeliggjøre innholdet i kulepunktet. Tilbyder må konkretisere hva som menes med «har innsikt i hvordan vår visuelle kultur former individ og samfunn». Dette vurderer vi til å være for omfattende for en ettårig utdanning på 60 fagskolepoeng.

- Kulepunkt seks blir i det hele tatt for omfattende i forhold til utdanningens omfang og nivå: Fokuset ligger på «visuell kommunikasjon» snarere enn fotografi og/eller video, samtidig som kandidatene forventes å ha innsikt i både visuell kommunikasjon «som et kunstnerisk uttrykk» og visuell kommunikasjon som «et kommersielt virke». Tilbyder må presisere at utdanningen fokuserer på fotografi og video. Tilbyder må tydeliggjøre at utdanningen er en praktisk utdanning i fotografi og/eller video, og ikke en teoretisk utdanning i visuell kommunikasjon.
- Kulepunkt syv under kunnskaper må omformuleres slik at budskapet kommer tydeligere frem. Det er uklart hva som menes med «kunstneriske og kunnskapsbaserte referanser for virkningsfull estetikk» og med «etisk og moralsk fundamentert kommunikasjon». Vi anbefaler at tilbyder skriver «i digitale medier» istedenfor «i ulike sosiale medier og digitale flater».

Læringsutbyttebeskrivelser under *ferdigheter*

Kulepunktene under ferdigheter er også for ambisiøse og generelle/omfattende i forhold til utdanningens omfang.

- Tilbyder må tydeliggjøre første kulepunkt, «kan kartlegge konseptuelle og narrative kommunikasjonsutfordringer», ved å presisere i hvilke fotografiske sjangre og/eller videosjangere, og for hvem.
- I andre og tredje kulepunkt er det uklart hva slags «problemstillinger» det dreier seg om. Tilbyder må tydeliggjøre kulepunkt to og tre slik at det går klart frem hva som menes med «problemstillinger». Det er heller ikke helt tydelig hva som menes med «deskriptive prosjektbeskrivelser» i kulepunkt tre.
- Tilbyder må også stryke formuleringen «- på vegne av seg selv og for utvalgte målgruppers behov» i kulepunkt to, eller presisere hvilke målgrupper det dreier seg om.
- Vi mener at setningsleddet «som fotograf og kreatør av visuelt innhold for digitale flater og nye medier» i kulepunkt tre er overflødig, og bidrar til å gjøre setningen vanskelig å lese. Tilbyder må tydeliggjøre kulepunktet, eller (aller helst) stryke setningsleddet slik at kulepunktet blir lettere å lese.
- I femte kulepunkt under *ferdigheter* må tilbyder stryke «med effektive arbeidsflyter og kvalitative arbeidsteknikker» fordi det ikke er tydelig hva som ligger i disse uttrykkene
- Tilbyder bør endre sjette kulepunkt til «kan *bruke* sosiale medier og *egne* analyseverktøy»
- Syvende kulepunkt under ferdigheter er tilnærmet en repetisjon av kulepunkt syv under kunnskaper. Tilbyder må sørge for at kulepunktet ikke repeteres flere ganger i ulike kategorier. Vi anbefaler at tilbyder stryker dette kulepunktet her.

Læringsutbyttebeskrivelser under *generell kompetanse*

- Første kulepunkt hører etter vår forståelse hjemme under *kunnskaper*, og ikke under *generell kompetanse*. Vi anbefaler at tilbyder flytter dette kulepunktet eller stryker det fra læringsutbyttebeskrivelsene. Tilbyder må uansett stryke uttrykket «den språklige kutymen» fra dette kulepunktet ettersom utdanningen fokuserer på fotografi og video, og ikke på språk. Tilbyder bør tydeliggjøre hva som menes med «relevante problemstillinger» dersom kulepunktet skal bli stående.
- I kulepunkt to bør tilbyder stryke begrepet «mediekreatør».
- Punkt tre, «kan vise til en utviklet yrkesetisk grunnholdning og moralsk forståelse samt viktige prinsipper for verdibasert kommunikasjon som et sterkt hensyn til individets rettigheter», er for uklart. Setningen er ikke grammatisk korrekt. Det er ikke tydelig hva «verdibasert kommunikasjon» er. Det er heller ikke klart hva som menes med å «vise til en yrkesetisk

grunnholdning». Tilbyder må tydeliggjøre kulepunktet eller stryke det. Vi anbefaler at tilbyder stryker kulepunktet ettersom «yrkesetisk grunnholdning» allerede er omtalt i det foregående kulepunktet.

- Kulepunkt fire under *generell kompetanse* kan tydeliggjøres. Dersom «utføre kunnskapsbasert fotografisk arbeid» betyr å «gjøre research» eller «analysere», må tilbyder skrive dette. Tilbyder må også presisere hvilke kundegrupper studentene i hovedsak skal lære å arbeide mot. Det virker overflødig at det står «utøve fortellerkunst innen budskapsformidling og historiefortelling». Tilbyder bør bytte ut dette med «fortelle historier gjennom fotografi og video», eller liknende.
- Punkt fem, «kan videreutvikle egne arbeidsmetoder basert på profesjonelle arbeidsflyter i utvikling av nye produkter og tjenester innen budskapsformidling og historiefortelling for trykte og digitale flater, og for sosiale medier», er også uklart. Det er uklart hva som menes med «profesjonelle arbeidsflyter». Tilbyder bør skrive «utvikle egne arbeidsmetoder» istedenfor «videreutvikle» fordi dette er mer i tråd med kvalifikasjonsrammeverket. Vi anbefaler at tilbyder omformulerer slutten av kulepunktet, slik at det står «for trykte og digitale medier» istedenfor «for trykte og digitale flater, og sosiale medier.» Vi viser for øvrig til vår vurdering av begrepene «budskapsformidling og historiefortelling» over.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- endre «Studenten:» til «Kandidaten:» i beskrivelsen av det overordnede læringsutbyttet for utdanningen
- konkretisere læringsutbyttebeskrivelsene slik at det går tydeligere frem av beskrivelsene hva utdanningen inneholder, senke ambisjonsnivået i læringsutbyttebeskrivelsene og jobbe med å tydeliggjøre språket i læringsutbyttebeskrivelsene, herunder:
 - definere begrepene «digitale flater» og «nye medier» slik at det blir tydeligere hva som menes, eller bruke et mer presist begrep som «digitale medier»
 - klargjøre hva som er forskjellen på begrepene «budskapsformidling» og «historiefortelling» og hvilket faglig innhold begrepene er ment å dekke, og presisere at det dreier seg om formidling/fortelling *gjennom fotografi og video*
 - tydeligere kommunisere at utdanningen er en praktisk utdanning i fotografi og video, og ikke en teoretisk utdanning i visuell kommunikasjon
 - presisere flere steder i læringsutbyttebeskrivelsene at utdanningen både omfatter fotografi og video
 - bytte ut begrepet «digitale mørkerom» med «digitale verktøy for bildebehandling og videoredigering»
 - konkretisere språket i læringsutbyttebeskrivelsene – vi anbefaler at tilbyder begrenser bruken av adjektiver og adverb
- gjennomgå samtlige punkter under *kunnskaper* med det formål å konkretisere og tydeliggjøre innholdet i beskrivelsene og å redusere/tilpasse innholdet i beskrivelsene til et ettårig utdanningsløp, herunder:
 - i tilknytning til kulepunkt 1, begrunne hvorfor det er valgt å bruke en deskriptor fra det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket som synes å ligge på nivå 6 (bachelor) i denne ettårige fagskoleutdanningen (på nivå 5.1), dersom kulepunktet skal bli stående

- spesifisere hva som menes med «innholdsbasert kommunikasjon» i kulepunkt 2
- presisere at kulepunkt 5 dreier seg om fortelling gjennom fotografi eller video og tydeliggjøre hva som menes med «solide prosesser»
- i kulepunkt 6 konkretisere hva som menes med «tidsånd i samfunn og sjel» og presisere hvilke populærtrender og nisjemarkeder det dreier seg om
- stryket ordet «verdiskapningsperspektiv» i kulepunkt 6
- konkretisere hva som menes med «har innsikt i hvordan vår visuelle kultur former individ og samfunn» i kulepunkt 6 på en slik måte at dette ikke blir for omfattende for en utdanning på 60 fagskolepoeng
- begrense innholdet i kulepunkt 6 slik at fokuset ligger på fotografi og video snarere enn «visuell kommunikasjon»
- omformulere kulepunkt 7 slik at budskapet kommer tydeligere frem – det er for utydelig hva som menes med «kunstneriske og kunnskapsbaserte referanser for virkningsfull estetikk» og med «etisk og moralsk fundamentert kommunikasjon»
- gjennomgå kulepunktene under *ferdigheter*, slik at de blir mindre ambisiøse og generelle/omfattende i forhold til utdanningens omfang, herunder:
 - tydeliggjøre kulepunkt 1, «kan kartlegge konseptuelle og narrative kommunikasjonsutfordringer», ved å presisere i hvilke fotografiske sjangre og/eller videosjangere, og for hvem
 - presisere hva slags «problemstillinger» det dreier seg om i kulepunkt 2 og 3, og presisere hva som menes med «deskriptive prosjektbeskrivelser» i kulepunkt 3
 - stryke formuleringen «- på vegne av seg selv og for utvalgte målgruppers behov» i kulepunkt 2, eller presisere hvilke målgrupper det dreier seg om
 - stryke setningsleddet «som fotograf og kreatør av visuelt innhold for digitale flater og nye medier» i kulepunkt 3, eller tydeliggjøre kulepunktet
 - stryke «med effektive arbeidsflyter og kvalitative arbeidsteknikker» i kulepunkt 5
 - sørge for at kulepunkter ikke repeteres flere ganger under ulike kategorier – vi anbefaler at tilbyder stryker kulepunkt 7 under *ferdigheter*
- tydeliggjøre språk og innhold i kulepunktene under *generell kompetanse*, herunder:
 - stryke formuleringen «den språklige kutymen» i kulepunkt 1, dersom kulepunktet skal bli stående
 - tydeliggjøre kulepunkt 3 i tråd med vår vurdering over, eller stryke dette punktet
 - tydeliggjøre kulepunkt 4, og skrive «gjøre research» eller «analysere» dersom det er dette som menes
 - presisere hvilke kundegrupper studentene i hovedsak skal lære å arbeide mot i kulepunkt 4
 - tydeliggjøre hva som menes med «profesjonelle arbeidsflyter» i kulepunkt 5, eller stryke dette uttrykket
- inkludere læringsutbyttebeskrivelsene under kategoriene *kunnskaper* og *ferdigheter* på side 45 i studieplanen, slik at det ikke ser ut som om utdanningens emner kun bygger opp under læringsutbyttebeskrivelsene under *generell kompetanse*

Tilbyder bør

- presisere i læringsutbyttebeskrivelsene hvilke fotografiske sjangere og videosjangere kandidatene skal jobbe innenfor
- bruke begrepet «digitale medier» istedenfor «nye medier» og «digitale flater»

- bytte ut begrepene «budskapsformidling» og «historiefortelling» med ett annet begrep, for eksempel *formidling*, og presisere at dreier seg om «formidling gjennom fotografi og/eller video»
- vurdere om alle momentene som nevnes i kulepunkt 1 under *kunnskaper* skal inkluderes i utdanningens læringsutbytte, eller om noe kan strykes
- endre kulepunkt 3 under *kunnskaper* slik at «har innsikt i [...] krav til kvalitet i produksjon og i leveranse som visuelle kreatører» blir et eget kulepunkt, og bytte ut begrepet «visuelle kreatører» med «fotografer»
- presisere at «oppdatere sin yrkesfaglige fototekniske kunnskap» i kulepunkt 5 under *kunnskaper* dreier seg om å «oppdatere sin foto- og videoteknisk kunnskap»
- skrive «i digitale medier» istedenfor «i ulike sosiale medier og digitale flater» i kulepunkt 7 under *kunnskaper*
- endre kulepunkt 6 under *ferdigheter* til «kan bruke sosiale medier og egnede analyseverktøy»
- stryke kulepunkt 7 under *ferdigheter*
- flytte kulepunkt 1 under *generell kompetanse* til *kunnskaper*, eller stryke dette kulepunktet
- tydeliggjøre hva som menes med «relevante problemstillinger» dersom kulepunkt 1 under *generell kompetanse* skal bli stående
- stryke begrepet «mediekreatør» i kulepunkt 2 under *generell kompetanse*
- stryke kulepunkt 3 under *generell kompetanse*
- bytte ut «utøve fortellerkunst innen budskapsformidling og historiefortelling» med «fortelle historier gjennom fotografi og video», eller liknende, i kulepunkt 4 under *generell kompetanse*
- skrive «utvikle egne arbeidsmetoder» istedenfor «videreutvikle ...» i kulepunkt 5 under *generell kompetanse*
- omformulere slutten av kulepunkt 5 under *generell kompetanse*, slik at det står «for trykte og digitale medier», istedenfor «for trykte og digitale flater, og sosiale medier»

3.4 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3)

3.4.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

Utdanningens navn er *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier*. Under begrunnelsen for valg av navn i søknaden, skriver tilbyder at navnet er dekkende for målet med utdanningen som er å utdanne *mediefagpersoner*, der «fotografens ferdigheter, visuelle kompetanse og forståelsen for bildets kraft i kommunikasjon, kommer sammen med forståelsen for en ny mediehverdag». Vi synes ikke det blir riktig å skrive at målet med utdanningen er å utdanne *mediefagpersoner* når hovedvekten i utdanningen ligger på *fotografi*. Navnet på utdanningen synliggjør imidlertid at det dreier seg om *fotografi* og visuell kommunikasjon, og det er bra.

Som nevnt over, vurderer vi at «digitale medier» er et mer presist begrep enn «nye medier». I studieplanen definerer tilbyder «nye medier» som følger: «Begrepet *nye medier* definerer vi som elektroniske flater og sosiale nettverk som har fulgt bredbåndrevolusjonen og smarttelefonen» (s. 7). Vi mener at denne definisjonen ikke bidrar til å klargjøre begrepet. Det kan for eksempel by på

utfordringer å definere hvor grensen mellom «nye» og «gamle» medier skal gå. Tilbyder bør endre navnet på utdanningen til *fotografi og visuell kommunikasjon i digitale medier*. Dersom tilbyder ikke endrer navnet til fotografi og visuell kommunikasjon i digitale medier, må begrepet «nye medier» defineres på en mer presis måte.

I studieplanen kan det se ut som om tilbyder opererer med to navn: *Fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier* står på forsiden av planens første del, mens *bildekommunikasjon i nye medier* står på forsiden av studieplanens andre del. Tilbyder må ikke benytte to forskjellige navn på utdanningen i studieplanen.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- ikke benytte to forskjellige navn på utdanningen i studieplanen
- definere begrepet «nye medier» på en mer presis måte dersom navnet på utdanningen ikke endres

Tilbyder bør endre navnet på utdanningen til *fotografi og visuell kommunikasjon i digitale medier*.

3.4.2 Utdanningens innhold og emner

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.

(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Vurdering

Studieplanen og søknaden gir inntrykk av at utdanningen spriker i ulike retninger. Enkelte steder fokuseres det på det fotofaglige, mens det andre steder fokuseres på «mediefagpersoner».

Utdanningens innhold spriker mellom sjangrene dokumentarfotografi og motefotografi. Studentene skal lære å produsere stillbilder, men også video. Det legges vekt på foto- og videoteknisk kompetanse, samtidig som utdanningen tar sikte på å utvikle «profesjonelle kreative historiefortellere». Det er også et språk mellom salgskommunikasjon og det som grenser opp til kunst i utdanningens læringsutbyttebeskrivelser. Tilbyder må velge en tydeligere innretning på utdanningen, det vil si enten rendyrke det fotofaglige eller det medie-/kommunikasjonsfaglige. Tilbyder begrunner ikke godt hvorfor sjangrene dokumentarfotografi og motefotografi er valgt som sjangere i utdanningen. Tilbyder må begrunne bedre hvordan disse sjangrene egner seg til å sikre studentene det læringsutbyttet som beskrives i studieplanen. Tilbyder må dessuten være tydeligere på hvilke fotografiske (og/eller video-) sjangere som gjennomgås i de forskjellige emnene, og begrense omfanget av sjangere slik at studentene får mer tid til å forstå sjangrene og evner å utvikle god sjangerforståelse og nødvendige fotografisk-/teknisk ferdighet.

Utdanningen er delt i fire hovedkomponenter eller moduler (*modules*): Fotografi (*Photography*), kommunikasjon (*Communication*), nye medier (*New Media*) og porteføljearbeid (*Portfolio Work*). Hver av hovedkomponentene er knyttet til ett eller flere emner (*topics*). Tilbyder har valgt å utforme læringsutbyttebeskrivelser både for hver av de fire modulene (*modules*) og for hvert av emnene i

utdanningen. Dette er ikke nødvendig. Vi har ikke gjort en grundig vurdering av læringsutbyttebeskrivelsene for de fire modulene. Det er imidlertid behov for språklig revisjon og en tydeligere begrepsavklaring også for disse læringsutbyttebeskrivelsene. Vi anbefaler at tilbyder stryker disse læringsutbyttebeskrivelsene.

Generelle kommentarer til læringsutbyttebeskrivelsene for hovedkomponentene/modulene og for emnene (noen av disse gjelder også for læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen som helhet):

- Det er uklart hvordan begrepene «digitale flater» og «nye medier» skal defineres. Vi anbefaler at tilbyder bruker uttrykket «digitale medier» istedenfor disse begrepene. Tilbyder må uansett definere begrepene «digitale flater» og «nye medier» slik at det blir tydeligere hva som menes, eller bruke et mer presist begrep som «digitale medier». Dette gjelder flere av kulepunktene.
- Det er uklart hva som er forskjellen på begrepene «budskapsformidling» og «historiefortelling», og hvilket faglig innhold begrepene er ment å dekke. Tilbyder må klargjøre dette i de kulepunktene det gjelder. Tilbyder må også presisere at det dreier seg om formidling/fortelling *gjennom fotografi og video*. Vi anbefaler at tilbyder holder seg til ett begrep, for eksempel «formidling», og presiserer at dreier seg om «formidling gjennom fotografi og/eller video».
- Begrepet «salgsproporsjoner» i læringsutbyttebeskrivelsene under ferdigheter bør endres til «salgsargumentasjon», som er en mer korrekt oversettelse av «*sale propositions*».

Modulen «Fotografi»

Tilbyder har utviklet egne læringsutbyttebeskrivelser for fotografiemnene. Disse læringsutbyttebeskrivelsene er tydeligere og mer konkrete enn læringsutbyttebeskrivelsene på overordnet nivå (se kapittel 3.3). Tilbyder kunne med fordel ha sett til læringsutbyttebeskrivelsene for fotografiemnene i konkretiseringen av læringsutbyttebeskrivelsene på overordnet nivå. Innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene for fotografiemnene er imidlertid også omfattende: Tilbyder må presisere hvilke fotografiske sjangere, metoder og hvilke målgrupper fotografiemnene er innrettet mot. Under følger en vurdering av hvert av fotografiemnene.

Emnet «Kamera og kamerabruk»

Emnet omhandler moderne kameraers design og funksjon, og gir en innføring i kamerabruk og kameraets funksjoner. Emnet inneholder temaer som er relevante i en fotografiutdanning. Vi stiller imidlertid spørsmål ved om antall undervisnings- og egenarbeidstimer er tilstrekkelig for å nå læringsutbyttebeskrivelsene for emnet. Tilbyder har satt av 32 undervisnings- og veiledningstimer til emnet. Tilbyder bør vurdere å sette av flere veiledningstimer til emnet.

Emnet er i kravspesifikasjonen for undervisningspersonell og sensorer som er lagt ved søknaden kalt for «Kamera og fototeknikk». Tilbyder må benytte samme navn på emnene i alle dokumenter som er vedlagt søknaden

Emnene «Lyssetting» 1 og 2

«Lyssetting 1» gir en innføring i hvordan forstå, kontrollere og lyssette. Dette er relevante ferdigheter for utdanningen. «Lyssetting 2» fokuserer på estetisk bruk av lys. Emnet er relevant for utdanningen.

Emnene «Digitalt mørkerom/Postproduksjon» 1 og 2

«Digitalt mørkerom 1» gir en innføring i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse knyttet til bilderedigering. «Digitalt mørkerom 2» bygger på «Digitalt mørkerom 1», og gir videre kunnskaper,

ferdigheter og generell kompetanse i bilderedigering, i tillegg til redigering. Dette er relevant for utdanningen.

Tilbyder må endre navnet på emnene «Digitalt mørkerom 1» til «Digitale verktøy for bildebehandling» og «Digitalt mørkerom 2» til «Digitale verktøy for bildebehandling og videoredigering», ettersom dette er mer beskrivende for hva emnene inneholder.

Emnet «Kamera og filmteknikk»

Emnet inneholder en grunnleggende innføring i hvordan speilreflekskameraet kan brukes til å jobbe med video. Emnet er relevant for utdanningen.

Modulen «Kommunikasjon»

Tilbyder har utviklet egne læringsutbyttebeskrivelser for kommunikasjonsemnene. Ambisjonsnivået i disse læringsutbyttebeskrivelsene er imidlertid på et for høyt nivå, og læringsutbyttebeskrivelsene er for generelle og utydelig formulert. Vi savner en tydeligere begrepsavklaring på hva studenten skal kunne etter å ha fullført emnene i kommunikasjonsmodulen. Slik læringsutbyttene er beskrevet nå, fremstår de som uoppnåelige etter kun ett års fagskoleutdanning. Det kan se ut som om det forventes at studentene etter endt utdanning skal kunne drive et eget kommunikasjonsbyrå. Dette er ikke realistisk. Under følger noen eksempler på hva vi mener bør rettes opp i læringsutbyttebeskrivelsene for kommunikasjonsmodulen, dersom disse ikke strykes:

- Innholdet i første kulepunkt under *kunnskaper* er for omfattende. Kulepunktet omfatter både dokumentarfotografi og motefotografi. Vi anbefaler at tilbyder tydeliggjør innholdet i utdanningen og hvorfor dokumentarfotografi sammen med motefotografi er egnet til å gi studentene det læringsutbyttet som er beskrevet i studieplanen. «Bildets kontekst» og «oppbygningsbasert dramaturgi» er også store emner. Tilbyder må presisere hva slags faglig innhold som inngår i «bildets kontekst» og «oppbygningsbasert dramaturgi».
- Siste kulepunkt under *kunnskaper* er allerede vurdert i kapittel 3.3.
- Første kulepunkt under *ferdigheter*: Det er bra at tilbyder tydeliggjør at det her dreier seg om historiefortelling gjennom fotoessay. Vi skulle gjerne sett at hvilke sjangere det fokuseres på i utdanningen ble tydeliggjort i større grad i læringsutbyttebeskrivelsene og i studieplanen. Kulepunkt tre under *ferdigheter* refererer til mote og personlig stil. Vi ser ikke sammenhengen mellom dette læringsutbyttet og fokus på fotoessayet som er nevnt i tidligere kulepunkt. Det er også uklart hva som menes med å «formidle følelsen av identitet».

Med hensyn til læringsutbyttebeskrivelsene for *emnene* under modulen «Kommunikasjon», må tilbyder tydeliggjøre at det dreier seg om visuell kommunikasjon med hovedfokus på bilder og video, og at kandidatene først og fremst uteksamineres som fotografer. Tilbyder bør derfor redusere vekten på kommunikasjonsteori til fordel for praksisorientering. Under følger en vurdering av hvert av kommunikasjonsemnene:

Emnet «Bildekommunikasjon»

Emnet omhandler bildekomposisjon og bildetolkning. Dette er omfattende temaer, noe som også kommer til uttrykk i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet, for eksempel:

- Med hensyn til det siste kulepunktet under *kunnskaper* i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet, stiller vi spørsmål ved i hvor stor grad studentene vil være i stand til å anvende kreative metoder («work with the creativity in the communication process») innenfor emnets relativt

begrensede timeomfang på 32 timer undervisning og veiledning og 32 timer egenarbeid. Tilbyder bør i så fall presisere hvilke kreative metoder det dreier seg om.

- Med hensyn til første kulepunkt under *ferdigheter* i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet, må tilbyder ikke anvende begrepet «image expert» da dette er misvisende med tanke på utdanningens nivå og omfang. Tilbyder bør samle kulepunkt én og fire under *ferdigheter* da disse inneholder det samme.

Emnet, og læringsutbyttebeskrivelsene for emnet, er relevant i forhold til de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, men vi mener at omfanget i utdanningen som helhet er for omfattende. Innholdet som er ment å inngå i dette emnet kan ikke forsvares i forhold til antall timer som er satt av til emnet i studieplanen, og i forhold til omfanget på utdanningen.

Emnet «Kommunikasjonslære»

Emnet er delt opp i tre deler: «Visual Communication», «Visual Storytelling» og «Fashion as a Language». Det er uklart hva som helt konkret er ment å inngå i de tre delene. Tilbyder må tydeliggjøre hvilke sjangere det skal undervises i under hver av delene. Det er dessuten uklart hva tilbyder legger i begrepene *communication*, *storytelling* og *language*, og hvordan disse skiller seg fra hverandre.

I beskrivelsen av emnets tre deler på side 70 i studieplanen, står det at studentene etter fullført emne skal sitte igjen med «*a deeper understanding of professional visual communication*» og at de vil «*thoroughly comprehend how customers think, strategize and utilize modern mass communication*». Det står også at de skal få «*a solid understanding*» som «*moves on to a deeper understanding*». Vi mener at det er urealistisk å forvente at studentene innenfor emnets omfang kan forventes å oppnå «solid forståelse» og «dypere forståelse». Uttrykkene tilbyder bruker for å beskrive emnet strider dessuten mot nivåbestemmelsen «har kunnskap om» i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

I beskrivelsen av «Visual Storytelling» mener vi også at tilbyder bør bytte ut begrepet *visual storytelling* med begrepet *foto essay*, dersom det er dette som menes.

Vi stiller videre spørsmål ved at emnet kommunikasjonslære tilsynelatende tar opp så ulike sjangere som dokumentarisk fotografi og motefotografi. Tilbyder begrunner ikke godt hvorfor det er valgt å ta inn så ulike sjangere i samme utdanning. Vi mener at det bidrar til å gi utdanningen en utydelig profil. Den utydelige profilen gjenspeiler seg i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet:

- Læringsutbyttebeskrivelsene for emnet under kategorien *kunnskap* er omfattende og bør spisses mot fotografi og/eller video.
- Det står for eksempel i kulepunkt tre under *knowledge* at studentene skal ha innsikt i «*the evolution of visual storytelling*». Dette er for omfattende, og må spisses mot fotografi.
- I kulepunkt fire står det at studenten skal ha kunnskap om «*different photographic styles [...] throughout history*». Dette er for omfattende og må begrenses.
- Vi mener også at kulepunkt fem er for omfattende og bør begrenses.
- I kulepunkt seks forventes det at studentene skal ha kunnskap om moteindustrien. Dette må spisses mot fotografi.
- Listen er ikke uttømmende.

Vi mener ikke å be tilbyder om å begrense utdanningen til bare dokumentarfotografi eller bare motefotografi – det kan være rom for å jobbe med flere ulike sjangre, men på en eller annen måte må tilbyder tydeliggjøre utdanningens innhold. Problemet er at utdanningen ikke er entydig, og læringsutbyttebeskrivelsene fremstår som i overkant ambisiøse.

Læringsutbyttene under *ferdigheter* og *generell kompetanse* er også for omfattende. Det forventes at studentene skal ha ferdigheter og generell kompetanse innenfor kommunikasjonsmetoder, dramatiseringsmetoder, mote, massekommunikasjon, med mer. Også her bør utbyttene spisses mot fotografi. Vi vurderer at tilbyder også under *ferdigheter* og *generell kompetanse* må gjennomgå deskriptorene og revidere disse slik at de blir tydeligere og i tråd med utdanningens nivå og omfang.

Modulen «Nye medier»

I tråd med vår vurdering over, må tilbyder definere hva som menes med *new media*/nye medier eller bruke et bedre begrep, som for eksempel «digitale medier».

Tilbyder har utarbeidet egne læringsutbyttebeskrivelser for emnene som går inn under modulen «New Media». Også her mener vi at tilbyder må tydeliggjøre språket og presisere innholdet i beskrivelsene, eller stryke beskrivelsene. Her er noen eksempler:

- Tilbyder må stryke «dagens (populære) og morgendagens (nye trender) sosiale medier» fra kulepunkt fire under *kunnskaper*. Det er urealistisk å kunne undervise i «*morgendagens sosiale medier*».
- I siste kulepunkt under *kunnskaper* må tilbyder presisere at det dreier seg om å profilere eget arbeid og seg selv.
- Under *ferdigheter* må tilbyder presisere hvilke målgrupper og «sosiale kanaler» det dreier seg om.

Under følger en vurdering av hvert av emnene under «nye medier»:

Emnene «Nye medier» 1 og 2

«Nye medier 1» gir en introduksjon i sosiale media. «Nye medier 2» omhandler «professional use of social media channels». Temaene som inngår i emnene og læringsutbyttebeskrivelsene for emnene er for omfattende i forhold til emnets omfang. Tilbyder må begrense innholdet i emnene.

«Nye medier 1»: I emnebeskrivelsen «New Media 1», under *Student's qualification – knowledge*, kulepunkt en og to, beskriver tilbyder at kandidatene:

- «Has knowledge of social media strategies, use of social media and tools for planning, monitoring and analyzing activities.»
- «Has operational knowledge of the most popular visual driven social media today (2015:Facebook, Instagram, SnapChat, Blog, PinIt) ».

Vi vurderer at tilbyder her beskriver kunnskaper som det er urealistisk at studentene vil kunne tilegne seg i løpet av et ettårig studium. Det samme gjelder flere læringsutbyttebeskrivelser under *skills* og *general competence*.

«Nye medier 2»: Flere av læringsutbyttebeskrivelsene er i innhold identiske med beskrivelsene under emnet «Nye medier 1»:

- Tilbyder har gjort enkle justeringer som å endre ordlyden fra «knowledge» til «understanding» og fra «insight» til «knowledge». Dette beskriver en forventning om at studentene skal utvikle den kunnskapen og innsikten de tilegnet seg i «Nye Medier 1», uten at det på noen konkret måte beskrives hvordan nivået på innholdet i emnet utvikler seg.
- Kulepunkt seks angis som: «Understands the new media industry and has knowledge of both the production of new media and execution in social media». Vi vurderer det som svært urealistisk at studentene skal bli i stand til å forstå «the new media industry».

Vi vurderer at tilbyder beskriver kunnskaper som det er urealistisk at studentene vil kunne tilegne seg i løpet av et ettårig studium. Det samme gjelder flere læringsutbyttebeskrivelser under *skills* og *general competence* for emnet «Nye medier 2».

Emnet «Lover, regler og etikk»

Læringsutbyttebeskrivelsene for emnet er konkrete og tydelige. Tilbyder oppgir at emnet gir 0 fagskolepoeng. Det ser heller ikke ut til at emnet har noen eksamen. Det er ikke hensiktsmessig at et emne står oppført med 0 fagskolepoeng. Tilbyder må endre dette. Vi mener at det er hensiktsmessig at det gis et eget emne med fagskolepoeng i lover, regler og etikk. Tilbyder kan for eksempel slå sammen det som omhandler lover og regler i andre emner, og legge dette inn under dette emnet.

Det finnes også internasjonale standarder som regulerer bransjen, men disse er ikke en del av emnet. Dersom tilbyder ønsker å rette utdanningen mot et internasjonalt marked (slik de signaliserer ved å gi beskrivelser av emnene på engelsk), bør tilbyder vurdere å trekke inn dette.

Vi gjør dessuten oppmerksom på at åndsverksloven er korttittelen som ble tilføyd lov om opphavsrett m.v. (åndsverksloven) i 1998. Åndsverksloven og lov om opphavsrett er ikke to forskjellige lover. Tilbyder må endre dette.

Emnet «Medieforståelse» («Digital sosialantropologi»)

Emnet omhandler «media and marketing from a cultural and social perspective». Det skal gi forståelse for medier, samfunn og markedsføring, endringer i disse og strategier for media og kommunikasjon. Det er urealistisk at studentene skal ha en forståelse for alt dette etter 16 undervisningstimer og 16 timer egenarbeid.

Av læringsutbyttebeskrivelsene fremgår det blant annet at studentene skal lære medieforståelse fra 1900 til i dag, kan anvende PR-strategier, kan utvikle metoder for storytelling and *mass communication*, med mer. Dette kan ikke oppnås innenfor rammen av emnets omfang og utdanningens nivå.

Tilbyder må begrense emnets omfang. Vi anbefaler at dette emnet strykes fra emneplanen.

Modulen «Porteføljearbeid»

Emnene «Porteføljearbeid» 1 og 2

Det er satt av 104 timer undervisning/veiledning og 208 timer egenarbeid til arbeid med studentenes egen portefolio. Emnet er relativt stort sammenliknet med de andre emnene i studieplanen. Tilbyder bør redusere antall timer som er satt av til portefolioarbeid.

Emnene «Porteføljearbeid» er i kravspesifikasjonen for undervisningspersonell og sensorer som er lagt ved søknaden kalt for «Porteføljeutvikling». Tilbyder må benytte samme navn på emnene i alle dokumenter som er vedlagt søknaden.

Læringsutbyttebeskrivelsene for emnet er for lite konkrete, som for eksempel under *Student's qualifications – knowledge*:

- Kulepunkt 2: «Has insight into the new standards and best practices for visual portfolios and a business identity best explained through George Braque's quote 'Out of limitation, new forms emerge'». Vi anbefaler tilbyder å kutte setningsleddet « [...] best explained through George Braque's quote 'Out of limitation, new forms emerge'» eller konkretisere hva dette innebærer.

- Kulepunkt 3: «Has insight into the dynamic nature of today's portfolio and the philosophy of playful, dynamic, iterative and transmedia work processes.» Vi vurderer at tilbyder enten kutter dette kulepunktet eller på en konkret måte beskriver hva det innebærer å ha «[...] insight into the dynamic nature of today's portfolio and the philosophy of playful, dynamic, iterative and transmedia work processes.»
- Listen er ikke utfyllende og vi anbefaler tilbyder å gjennomgå alle kulepunktene under *knowledges, skills* og *general competence* for å klargjøre innholdet i emnet og konkretisere læringsutbyttet.

Sammenheng mellom læringsutbyttet på overordnet nivå og læringsutbyttebeskrivelsene for emnene

Som nevnt er læringsutbyttebeskrivelsene på overordnet nivå for generelle og preget av utydelig språk og innhold flere steder. Dette gjenspeiles også i læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå, og for de ulike «modulene». Dette gjelder særlig emnene under modulene som omhandler kommunikasjon og «nye medier» og læringsutbyttebeskrivelsene for disse modulene og emnene. Generelt mener vi at læringsutbyttebeskrivelsene er for generelle og at de spriker i mange retninger. Dette gjelder både læringsutbyttebeskrivelser på overordnet nivå og på emnenivå. Dette gjør det vanskelig å definere hva/hvilket yrkesliv utdanningen retter seg mot. Tilbyder må spisse og konkretisere læringsutbyttebeskrivelsene og begrense utdanningens innhold og omfang.

Dersom tilbyder begrenser utdanningens innhold og omfang, vurderer vi at utdanningens oppbygning og den progresjonen som er beskrevet i studieplanen som egnet. Tilbyder bør samle beskrivelsen av den indre sammenhengen i utdanningen på side 10 i studieplanen, og slå sammen informasjonen i tabellene på side 40–41 for å gjøre det enda tydeligere hvordan progresjonen i utdanningen sikrer en god indre sammenheng.

Pensum

Litteraturen som er ført opp under hvert enkelt emne og i litteraturlisten i studieplanen på side 35–36, er relevant for utdanningen. Tilbyder bør inkludere pensumlitteratur som tar for seg ulike fotografisjangre. Pensumet bør også inneholde noe mer om historiefortelling/dramaturgi dersom dette skal stå som en del av innholdet i utdanningen.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- velge en tydeligere innretning på utdanningen, det vil si enten rendyrke det fotofaglige eller det medie-/kommunikasjonsfaglige
- begrunne bedre hvordan sjangrene dokumentarfotografi og motefotografi egner seg til å sikre studentene det læringsutbyttet som beskrives i studieplanen
- være tydeligere på hvilke fotografiske (og/eller video-) sjangere som gjennomgås i de forskjellige emnene, og begrense omfanget av sjangere slik at studentene får mer tid til å forstå sjangrene og evner å utvikle god sjangerforståelse og nødvendige fotografisk-/teknisk ferdighet
- revidere språket og gjøre tydeligere begrepsavklaringer for læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og for læringsutbyttebeskrivelsene for de fire hovedmodulene i utdanningen (dersom disse ikke strykes), i tråd med våre vurderinger i kapittel 3.4.2

- presisere hvilke fotografiske sjangere, metoder og hvilke målgrupper fotografiemnene er innrettet mot i læringsutbyttebeskrivelsene for modulen «Fotografi», dersom disse ikke strykes
- benytte samme navn på emnene i alle dokumenter som er vedlagt søknaden
- endre navnet på emnene «Digitalt mørkerom 1» til «Digitale verktøy for bildebehandling og «Digitalt mørkerom 2» til «Digitale verktøy for bildebehandling og videoredigering»
- senke ambisjonsnivået i læringsutbyttebeskrivelsene for modulen «Kommunikasjon», og konkretisere og tydeliggjøre læringsutbyttebeskrivelsene for denne modulen i tråd med våre vurderinger i kapittel 3.4.2, dersom de ikke strykes
- tydeliggjøre i læringsutbyttebeskrivelsene for kommunikasjonsemnene at det dreier seg om visuell kommunikasjon med hovedfokus på bilder og video, og at kandidatene først og fremst uteksamineres som fotografer
- redusere innholdet som er ment å inngå i emnet «Bildekommunikasjon» slik at dette står bedre i forhold til utdanningens omfang og antall timer som er satt av til emnet
- ikke anvende begrepet «image expert» i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Bildekommunikasjon» da dette er misvisende med tanke på utdanningens nivå og omfang
- tydeliggjøre hvilke sjangere det skal undervises i under hver av de tre delene i emnet «Kommunikasjonslære», og tydeliggjøre hva som ligger i *Visual Communication*, *Visual Storytelling* og *Fashion as a Language*, og hvordan disse skiller seg fra hverandre
- senke ambisjonsnivået i beskrivelsen av innholdet i de ulike delene av emnet «Kommunikasjonslære» i tråd med vår vurdering over, og for eksempel ikke forvente at studentene skal sitte igjen «solid» og «dypere» forståelse for temaene i emnet etter endt utdanning
- begrense og spisse læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Kommunikasjonslære» slik at de blir tydeligere og mer i tråd med utdanningens nivå og omfang (i tråd med vår vurdering i kapittel 3.4.2 over) – herunder få inn et tydeligere fokus på fotografi
- definere tydeligere hva som ligger i begrepet «nye medier» eller gi modulen «Nye medier»/«New Media» et nytt navn, for eksempel «Digitale medier» – dette gjelder også for emnene «Nye medier» 1 og 2
- presisere språk og innhold i læringsutbyttebeskrivelsene for modulen «Nye medier» i tråd med vår vurdering i kapittel 3.4.2, dersom disse læringsutbyttebeskrivelsene ikke strykes
- begrense innholdet i emnene «Nye medier 1» og «Nye medier 2»
- begrenset innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Nye medier 1» i tråd med vår vurdering i kapittel 3.4.2
- begrenset innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Nye medier 2» i tråd med vår vurdering i kapittel 3.4.2, og tydeligere vise i læringsutbyttebeskrivelsene at det skal være progresjon mellom emnene «Nye medier 1» og «Nye medier 2»
- endre emnet «Lover, regler og etikk» slik at dette gir fagskolepoeng
- endre beskrivelsen av emnet «Lover, regler og etikk» slik at det fremgår tydelig at lov om opphavsrett og åndsverksloven er samme lov
- begrense omfang og innretning på emnet «Medieforståelse»/«Digital sosialantropologi» eller stryke dette emnet fra utdanningen
- konkretisere læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Porteføljearbeid» i tråd med våre vurderinger i kapittel 3.4.2

- generelt jobbe med å spisse og konkretisere læringsutbyttebeskrivelsene, og begrense utdanningens innhold og omfang

Tilbyder bør

- stryke læringsutbyttebeskrivelsene for de fire hovedmodulene (*modules*) i utdanningen
- endre begrepet «salgsproporsjoner» til «salgsargumentasjon» i læringsutbyttebeskrivelsene for de fire hovedmodulene (*modules*), dersom disse ikke strykes
- sette av flere veiledningstimer til emnet «Kamera og kamerabruk»
- tydeliggjøre innholdet i utdanningen i beskrivelsene av kommunikasjonsmodulen, og begrunne hvorfor dokumentarfotografi sammen med motefotografi er egnet til å gi studentene det læringsutbyttet som er beskrevet i studieplanen
- redusere vekten på kommunikasjonsteori til fordel for praksisorientering i læringsutbyttebeskrivelsene for kommunikasjonsemnene
- presisere hvilke kreative metoder det dreier seg om i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Bildekommunikasjon» under *kunnskaper*
- samle kulepunkt 1 og 4 i læringsutbyttebeskrivelsene under *ferdigheter* for emnet «Bildekommunikasjon» da disse inneholder det samme
- bytte ut begrepet *visual storytelling* med begrepet *foto essay* i beskrivelsen av «Visual Storytelling», dersom det er dette som menes
- trekke inn internasjonale standarder som regulerer bransjen i emnet «Lover, regler og etikk», dersom tilbyder ønsker å rette utdanningen mot et internasjonalt marked (slik de signaliserer ved å gi beskrivelser av emnene på engelsk)
- stryke emnet «Medieforståelse»/«Digital sosialantropologi» fra emneplanen i utdanningen
- redusere antall timer som er satt av til portofolioarbeid
- samle beskrivelsen av den indre sammenhengen i utdanningen på side 10 i studieplanen, og slå sammen informasjonen i tabellene på side 40–41 i studieplanen
- inkludere pensumlitteratur som tar for seg ulike fotografisjangre
- inkludere pensum om historiefortelling/dramaturgi dersom dette skal stå som en del av innholdet i utdanningen

3.4.3 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Studieplanen inneholder de elementene som etter NOKUTs veiledning skal fremgå av den, slik som læringsutbyttebeskrivelser for utdanningen som helhet og for utdanningens emner, opptakskrav, utdanningens navn, utdanningens omfang og forventet arbeidsmengde for studentene, oversikt over pensum og læremidler, samt beskrivelser av undervisningsformer, arbeidskrav og vurderingsordninger. Det ser ut til at tilbyder benytter to ulike navn på utdanningen i studieplanen, se vår vurdering av utdanningens navn i kapittel 3.4.1.

I søknaden skriver tilbyder at «en overordnet introduksjon av studieplanen vil ligge på skolens hjemmeside, være presentert i studiekataloger og på informasjonsmøter, utdanningsmesser, etc.». Som

svar på spørsmål om hvilke deler av studieplanen som blir presentert for studentene, skriver tilbyder i en e-post datert 27. november 2015:

En overordnet beskrivelse av utdanningen og utdanningens kjernefokus, overordnede læringsutbyttebeskrivelser, hvilke moduler og emner utdanningen inneholder, sammenhengen mellom emnene og progresjon, hvordan lærerstyrt undervisning og veiledning i individuelt arbeid smeltes sammen i gode læringsprosesser, estimert arbeidsbelastning, vurderingsformene knyttet til obligatoriske innleveringer/eksamen, eksempler på studentarbeider, utviklings- og jobbmuligheter, opptakskrav og beskrivelse av søknadsprosessen. I skolens studiemagasin (link på hjemmesiden og som kan lastes ned) finnes dessuten nærmere beskrivelse av studiestart, undervisningstider og flere eksempler på studentarbeider.

Dersom tilbyder gjennomfører en revisjon av studieplanen med målsetting om å konkretisere innholdet, og sørger for at ambisjonene for utdanningen er realistiske i forhold til utdanningens omfang, er informasjonen som gjøres tilgjengelig for studentene en tilfredsstillende beskrivelse av utdanningstilbudet.

Utdanningens oppbygning og organisering vises i to tabeller på side 40 og 41 i studieplanen. Tilbyder bør slå sammen disse tabellene til én tabell. Tabellene viser hvilket semester det vil bli undervist i utdanningens emner, men det er ikke tydelig hvordan progresjonen mellom emnene er lagt opp innenfor hvert semester. Tilbyder bør synliggjøre dette bedre i studieplanen. Informasjonen må gjøres tilgjengelig for studentene.

Tilbyder bør i studieplanen og for studentene bedre tydeliggjøre den indre sammenhengen i utdanningen, det vil si sammenhengen mellom emnene og utdanningens overordnede læringsutbytte.

Språket i studieplanen

Språket i studieplanen er flere steder lite presist. Vi har allerede påpekt dette i vurderingen av utdanningens emner og læringsutbyttebeskrivelser. Tilbyder må gjennomgå studieplanen med fokus på tydelig og korrekt språk uten for mange adjektiver og adverb, og uten for mange metaforer.

I tråd med vår vurdering over, må tilbyder definere hva som menes med «nye medier» og «digitale flater» eller bruke et bedre begrep, som for eksempel «digitale medier».

Et annet eksempel er beskrivelsen av utdanningen og dens overordnede målsetting på side 6–8 i studieplanen:

Målsetningen med studiet er å utdanne visuelle kreatører som profesjonelt kan produsere stills og levende bilder, som forstår det visuelle språkets kutyme i nye medier og som kan operere digital historiefortelling og budskapsformidling i nye sosiale medier.

Bilder Nordic sin strategi er å fusjonere vårt ledende miljø av visuelle mennesker - en yrkesgruppe og kompetanse som har vært tidlig ute i sosiale medier - med eksperter fra miljøer innenfor sosiale medier og digitale flater.

Her er det for eksempel uklart hva som menes med «visuelle kreatører», «det visuelle språkets kutyme», forskjellen mellom «historiefortelling og budskapsformidling» og «visuelle mennesker».

Tilbyder må stryke eller presisere slike uttrykk. Flere av dem forekommer på flere steder i studieplanen.

Tilbyder bør også endre følgende overskrift på side 11 i studieplanen: «Skolens indre liv for å sikre yrkesrelevans». Det er ikke klart hva som menes med «skolens indre liv». Tilbyder bør unngå slike antropomorferinger i studieplanen.

På side 21 i studieplanen står det at:

Utdanningen tilbys som fulltidsutdanning over fire semestre som:

- *en videre- eller etterutdanning i tråd med egen karriereplan*
- *omskolering, som følge av jobbskifte for eksempel grunnet overtallighet*
- *ledd i en attføringsplan og tilbakeføring til arbeidslivet*
- *en forberedende utdanning for en senere høyere utdanning*

Vi antar at dette er en trykkfeil, og at dette avsnittet tilhører en annen utdanning. Tilbyder må rydde opp i dette.

Studieplanen er skrevet på norsk, men beskrivelsen av emner som inngår i utdanningen er skrevet på engelsk. Dette kan være uoversiktlig for studentene. Tilbyder kunne med fordel ha presentert hele studieplanen på norsk. Dette vil kunne bidra til at studentene utvikler et norsk fagspråk.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- gjennomføre en revisjon av studieplanen med målsetting om å konkretisere innholdet, og sørge for at ambisjonene for utdanningen er realistiske i forhold til utdanningens omfang
- gjennomgå studieplanen med fokus på tydelig og korrekt språk uten for mange adjektiver og adverb, og uten for mange metaforer, herunder:
 - bedre definere i studieplanen hva som menes med «nye medier» og «digitale flater» eller bruke et mer presist begrep som «digitale medier»
 - stryke eller presisere uttrykk som «visuelle kreatører», «det visuelle språkets kutyme», forskjellen mellom og betydningen av «historiefortelling og budskapsformidling», «visuelle mennesker», m.m. i studieplanen
 - i studieplanen tydeliggjøre hva som menes med «skolens *indre liv* for å sikre yrkesrelevans»
- stryke det som står på side 21 i studieplanen som tilhører en annen utdanning

Tilbyder bør

- slå sammen tabellene på side 40 og 41 i studieplanen til én tabell
- i studieplanen og for studentene synliggjøre bedre hvordan progresjonen mellom emnene er lagt opp innenfor hvert semester
- i studieplanen og for studentene tydeliggjøre sammenhengen mellom emnene og utdanningens overordnede læringsutbytte
- presentere hele studieplanen på norsk

3.5 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.5.1 Veiledning og oppfølging

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

Faglig veiledning

Tilbyder beskriver i søknaden og i studieplanen at studentene skal få «kontinuerlig individuell og gruppebasert veiledning» gjennom utdanningsløpet. Det står at det er lagt opp til praktiske øvelser under veiledning. Det fremgår ikke hvor store ressurser som er satt av til faglig veiledning av studentene, men tilbyder oppgir at det er lagt opp til 652 timer undervisning og veiledning i løpet av utdanningsåret. Samtidig er det lagt opp til 1124 timer egenarbeid. Dette kan tyde på at det inngår få veiledningstimer i utdanningen. Tilbyder bør legge opp til flere veiledningstimer i utdanningen individuelt og i grupper.

På side 24 i studieplanen står det at «estimert andel av lærerstyrt undervisning og oppgaveløsning med individuell eller gruppebasert veiledning er lagt inn under hvert emne.» Dette er ikke tilfellet. Tilbyder må oppgi under hvert emne i studieplanen hvor mange timer undervisning og hvor mange timer veiledning (henholdsvis individuelt og i grupper) det er lagt opp til at studentene skal få. Denne informasjonen må gjøres tilgjengelig for studentene.

Oppfølging

Oppfølging av studentene omfatter forhold som fravær, individuell tilrettelegging av studiesituasjonen, muligheter for studie-/yrkesveiledning, med mer. Tilbyder beskriver tilrettelegging for studenter med spesielle behov i studieplanen (s. 21) og mulighet for studentsamtaler med studierektor, faglig leder eller studiekonsulent (s. 27–28). Tilbyder beskriver ikke karriereveiledning, men det fremgår av studieplanen at det legges opp til kontakt mellom studenter og yrkesliv. Vi vurderer dette som tilfredsstillende.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må oppgi under hvert emne i studieplanen hvor mange timer undervisning og hvor mange timer veiledning (henholdsvis individuelt og i grupper) det er lagt opp til at studentene skal få, og gjøre denne informasjonen tilgjengelig for studentene.

Tilbyder bør legge opp til flere veiledningstimer i utdanningen individuelt og i grupper.

3.5.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Tilbyder beskriver i søknaden og studieplanen at det er lagt opp til forelesning, plenumsdiskusjon, individuell og gruppebasert veiledning, studentpresentasjoner, case-oppgaver, m.m. Dette er egnede undervisningsformer for utdanningen og vi synes det er bra at det er lagt opp til stor variasjon i undervisningsformer.

Tilbyder legger opp til mye egenarbeid i forhold til undervisning. Tilbyder bør legge opp til mer undervisning i utdanningen.

Mye av det som står beskrevet om undervisningsmetoder i studieplanen (kapittel 12), er uklart beskrevet. Tilbyder skriver for eksempel at det vil legges opp til «inspirasjonsforelesninger for ‘å innånde’ - stimulere viljen», og at

[e]rfaring er et resultat av samspill mellom studentens aktivitet og resultatene av denne aktiviteten, slik de fremstår fra det fysiske materialet og de sosiale omgivelsene. Denne prosessen har ingen ende. Akkurat som målet for vekst er mer vekst, er læringen en kontinuerlig rekonstruksjon av erfaring. (s. 22–23)

Dette fremstår som utydelig og kan med fordel tydeliggjøres eller strykes.

Det går ikke tydelig frem av studieplanen hvilke oppgaver og arbeidskrav (individuellt og i gruppe) som kreves av studentene innenfor hvert emne. Dette må tydeliggjøres, og informasjonen må gjøres tilgjengelig for studentene. Vi mener også at det må fremgå hvor mange arbeidstimer som er estimert til hvert arbeidskrav.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- tydeliggjøres hvilke oppgaver og arbeidskrav (individuellt og i gruppe) som kreves av studentene innenfor hvert emne, og gjøre denne informasjonen tilgjengelig for studentene
- fremgå hvor mange arbeidstimer som er estimert til hvert arbeidskrav

Tilbyder bør

- legge opp til mer undervisning i utdanningen
- tydeliggjøre eller stryke de påpekte formuleringene under kapittel 12 i studieplanen (s. 22–23)

3.6 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

3.6.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.

- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

Tilbyder har lastet opp en kravspesifikasjon med kompetansekrav til undervisningspersonell og sensorer, og en tabell over undervisningspersonell og sensorer som vil være tilsatt i utdanningen. Krav til kompetanse for undervisere og sensorer beskrives også i studieplanen (s. 28–33). Det er uheldig at kravspesifikasjonen som er lagt ved søknaden ikke inneholder like mye informasjon som kompetansekravene som beskrives i studieplanen. Tilbyder må sørge for at det er samsvar mellom kravspesifikasjonen som er lagt ved søknaden og kompetansekravene som beskrives i studieplanen.

Formell utdanning

I kravspesifikasjonen er det oppgitt at undervisere og sensorer i emnene «Kamera og fototeknikk», «Lyssetting 1 og 2», «Digitalt mørkerom 1 og 2», «Porteføljeutvikling 1 og 2», «Kamera og filmteknikk», «Kommunikasjonslære – Visuell kommunikasjon» og «Kommunikasjonslære – Historiefortelling» minimum må ha svennebrev som fotograf som formell kompetanse. Det samme er tilfellet for veiledere i workshops. Dette er i strid med minimumskravet i fagskoletilsynsforskriften, som slår fast at undervisningspersonalet som minimum må ha formell utdanning på samme nivå som det undervises i. Svennebrev som fotograf gis etter yrkesfaglig opplæring på videregående nivå (nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk), og er følgelig på et nivå under fagskoleutdanning som ligger på nivå 5 i kvalifikasjonsrammeverket. Svennebrev som fotograf er dessuten oppført som et av kravene for opptak til utdanningen. Undervisere i utdanningen risikerer dermed å ha samme formelle kompetanse som studentene. Tilbyder må som et minimum sette utdanning som fotograf- og /eller video/filmfotograf på fagskolenivå som formell kompetanse i kravspesifikasjonen. Det er imidlertid anledning til å kompensere for manglende formell kompetanse med lang relevant yrkeserfaring. Tilbyder må i så fall oppgi krav for dette i kravspesifikasjonen.

Vi gjør oppmerksom på at de generelle retningslinjene for krav til fagpersonell som er beskrevet i studieplanen (s. 28) stiller strengere krav til formell kompetanse enn tabellen i kravspesifikasjonen for *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier*. Kravene i fagskolens generelle retningslinjer er i tråd med fagskoletilsynsforskriften.

I tabellen over undervisningspersonell ved utdanningen fremgår det at de underviserne som kun har fotoutdanning fra videregående nivå som formell kompetanse, har lang yrkeserfaring. Vi vurderer at dette kompenserer for manglende formell utdanning for de underviserne det gjelder.

Kravspesifikasjonens krav til kompetanse for undervisere og sensorer i de andre emnene i utdanningen («Nye medier 1 og 2», «Kommunikasjonslære – kleskoden», «Medieforståelse» og «Lovverk og etikk») er i tråd med kravene i fagskoletilsynsforskriften. For disse emnene kreves minimum Bachelor i fag som Markedsføring, Kommunikasjon, Nye Medier, Journalistikk, Medievitenskap, Motedesign, Styling eller Motevitenskap (avhengig av emnet det skal undervises/sensureres i). Dette er tilfredsstillende.

Vi vurderer at de underviserne som er oppgitt i tabellen over undervisningspersonell har tilfredsstillende kompetanse, medregnet deres omfang av erfaring med yrket og/eller undervisningsvirksomhet.

Pedagogisk kompetanse og pedagogisk ansvarlig

Kravspesifikasjonen for undervisere og sensorer ved utdanningen stiller ingen krav til formell pedagogisk kompetanse. Det fremgår at undervisere ved utdanningen skal ha hatt «minimum undervisnings-/veiledningserfaring i 2 år». For emnet «Porteføljeutvikling 1 og 2» og for veiledning i workshops kreves «minimum undervisnings-/veiledningserfaring i 5 år». I studieplanen fremgår det imidlertid at minst én av de som underviser i utdanningen skal ha formell pedagogisk kompetanse. Vi mener at det er riktig at det stilles krav til at minst én person i undervisningsstaben har formell pedagogisk kompetanse. Vi mener dette må være minimum PPU. Tilbyder må inkludere dette i kravspesifikasjonen for undervisningspersonell og sensorer.

Fagskoletilsynsforskriften krever at minimum én person tilknyttet utdanningen skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg. Av tabellen over undervisere tilknyttet utdanningen fremgår det at en av lærerne har formell pedagogisk kompetanse (PPU). I tillegg har utdanningen en pedagogisk ansvarlig med formell pedagogisk kompetanse.

Tilbyder bør ansette flere undervisere med formell pedagogisk kompetanse i utdanningen. Tilbyder skriver i søknaden at det jobbes med å innføre tilbud om kompetanseheving i voksenpedagogikk for undervisningspersonell ved skolen. Dette bør igangsettes for undervisere ved denne utdanningen. Vi anbefaler at underviseren som allerede er oppført i tabellen over undervisningspersonell med formell pedagogisk kompetanse får en veilederrolle overfor andre undervisere.

Pedagogisk ansvarlig

Tilbyder oppgir at pedagogisk ansvarlig for utdanningen har formell pedagogisk kompetanse (årsstudium i pedagogikk). Vedkommende underviser ikke i utdanningen, men har som oppgave å sikre at fag- og emneplaner inneholder «pedagogiske verktøykasser» og beskrivelse av pedagogisk opplegg, samt at disse brukes i undervisning/veiledning. Vedkommende bør også ha som oppgave å sikre at det finnes et pedagogisk videreutdanningstilbud for undervisere i utdanningen. Vi ser av organisasjonskartet at pedagogisk ansvarlig har ansvar for flere utdanninger. Tilbyder må redegjøre for hvor stor kapasitet pedagogisk ansvarlig har til å følge opp utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier*. Dersom pedagogisk ansvarlig ikke har tilstrekkelig kapasitet til å følge opp utdanningen, må det tilsettes en ny pedagogisk ansvarlig. Vi mener at minimum en 10 prosent stilling bør gå til arbeid som pedagogisk ansvarlig for utdanningen.

Digital kompetanse

Tilbyder stiller krav til flere digitale verktøy som Key Note, Photoshop, Lightroom, Capture One, Adobe Premier, med mer i kravspesifikasjonen. Dette er tilfredsstillende.

I tabellen over undervisningspersonell oppgis det at faglærere har kompetanse i relevante digitale verktøy.

Relevant og oppdatert yrkeserfaring

I kravspesifikasjonen skriver tilbyder at undervisere og sensorer ved utdanningen må ha minimum 5 års relevant yrkeserfaring. For emnet «Porteføljeutvikling» må undervisere og sensorer ha minimum

10 års relevant yrkeserfaring. For emnet «Kommunikasjonslære – Historiefortelling» må undervisere og sensorer ha «relevant yrkeserfaring», men det spesifiseres ikke hvor lenge. Det er for hvert emne oppgitt eksempler på hva slags yrkeserfaring som regnes som relevant. Tilbyder må skrive hvor lang yrkeserfaring som er relevant for emnet «Kommunikasjonslære – Historiefortelling». I kravspesifikasjonen må det stille tydeligere krav til yrkeserfaring i kommunikasjonslære-emnene: I emnet Kommunikasjonslære – visuell kommunikasjon bør følgende yrkeserfaring kreves: fem års praksis i designbyrå, som selvstendig designer, eller som AD i reklamebyrå. I emnet Kommunikasjonslære – historiefortelling bør følgende yrkeserfaring kreves: fem år i reklamebyrå, kommunikasjonsbyrå eller PR-byrå.

I tabellen over undervisningspersonell tilknyttet utdanningen gis en oversikt over relevant yrkeserfaring for hver enkelt faglærer. Vi vurderer de underviserne som er oppgitt i tabellen til å ha tilfredsstillende yrkeserfaring.

Annet

Tilbyder oppgir ikke forholdstall mellom undervisere og studenter i kravspesifikasjonen for undervisningspersonell. I søknaden står det imidlertid at forholdstallet mellom undervisere og studenter er 1:20. Dette forholdstallet må inkluderes i kravspesifikasjonen.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sørge for at det er samsvar mellom kravspesifikasjonen som er lagt ved søknaden og kompetansekravene som beskrives i studieplanen
- som et minimum sette utdanning på fagskolenivå som formell kompetanse i kravspesifikasjonen – dersom tilbyder ønsker mulighet til å kompensere for manglende formell kompetanse med lang relevant yrkeserfaring, må det oppgis krav for realkompetansevurdering av underviseres formelle kompetanse i kravspesifikasjonen
- inkludere kravet om at minst én av de som underviser i utdanningen skal ha formell pedagogisk kompetanse (minimum PPU) i kravspesifikasjonen for undervisningspersonell og sensorer
- redegjøre for hvor stor kapasitet pedagogisk ansvarlig har til å følge opp utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier* – dersom pedagogisk ansvarlig ikke har kapasitet til å følge opp utdanningen, må det tilsettes en ny pedagogisk ansvarlig
- inkludere forholdstallet 1:20 mellom undervisere og studenter i kravspesifikasjonen for undervisningspersonell

Tilbyder bør

- ansette flere undervisere med formell pedagogisk kompetanse i utdanningen eller innføre tilbud om kompetanseheving i voksenpedagogikk for undervisningspersonell ved utdanningen
- gi underviseren som allerede er oppført i tabellen over undervisningspersonell med formell pedagogisk kompetanse en veilederrolle overfor andre undervisere.
- gi pedagogisk ansvarlig for utdanningen som oppgave å sikre at det finnes et pedagogisk videreutdanningstilbud for undervisere i utdanningen
- stille krav om at minimum 10 prosent stilling går til arbeid som pedagogisk ansvarlig for utdanningen

3.6.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Beskrivelse

Kravet er ikke relevant for denne utdanningen.

3.6.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Vurdering

Tilbyder oppgir i søknaden at forholdstallet mellom undervisere og studenter i utdanningen er ett årsverk per 20 studenter (1:20). Tabellen over undervisningspersonell viser at det er 15 faglærere tilsatt ved utdanningen i varierende stillingsprosent. Kun «faglig leder» er fast ansatt (100 %) ved skolen. Vedkommende er ført opp med 5 % undervisning i utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier*. De øvrige faglærerne er ansatt på timebasis med stillingsstørrelser fra 2 % til 16 % i utdanningen. Til sammen fyller undervisningspersonalet ett årsverk (100 %).

Det er vanskelig å vurdere om forholdstallet 1:20 mellom undervisere og studenter er tilfredsstillende ettersom det ikke kommer klart fram hvordan de 652 timene avsatt til lærerstyrte aktivitet fordeles mellom veiledning og undervisning i de ulike emnene beskrevet i studieplanen. Det er også vanskelig å vurdere hvordan timene fordeler seg på en fragmentert og sammensatt fagstab bestående av 15 lærere med små stillingsbrøker fra 2% til 16%. Tilbyder bør tydeligere beskrive timefordelingen mellom lærere, veiledning og undervisning i de enkelte emnene i studieplanen.

I studieplanen beskriver tilbyder omfattende læringsaktiviteter og ambisiøst læringsutbytte. Vi vurderer at undervisningspersonalet størrelse, stillingsbrøker og sammensetning slik det beskrives i søknaden ikke er tilstrekkelig for å sikre studentene det læringsutbyttet tilbyder beskriver i studieplanen. Tilbyder må sørge for det er tilstrekkelige lærerressurser til å sikre studentene det læringsutbyttet som er beskrevet i studieplanen

Tilbyder beskriver i søknaden at kompetansen til undervisningspersonalet er overlappende, og at dette gir mulighet til å sikre at læringsaktivitetene i utdanningen kan gjennomføres ved kortere eller lengre fravær av en eller flere faglærere. Tilbyder må/bør inkludere en liste over aktuelle vikarer i tabellen over undervisningspersonell.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må sørge for det er tilstrekkelige lærerressurser til å sikre studentene det læringsutbyttet som er beskrevet i studieplanen.

Tilbyder bør tydeligere beskrive timefordelingen mellom lærere, veiledning og undervisning i de enkelte emnene i studieplanen.

3.6.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

I søknaden beskriver tilbyder at faglig ledelse for utdanningen er fordelt på to nivåer, mellom studierektor og faglig leder. Mens studierektor har ansvar på et overordnet nivå (tilsyn, koordinering, m.m.), har faglig leder et ansvar som er mer direkte knyttet til den enkelte utdanningen. Faglig leders ansvar omfatter vedlikehold av fagplanen med hensyn til endringer i lovverket, nye elektroniske verktøy, pensumlitteratur m.m., samt kontakt med faglærere gjennom lærermøter og ved bruk av digitalt lærerrom. Vi vurderer faglig leders oppgaver og ansvar til å være tilfredsstillende oppfylt for at studentene skal få den utdanningen som er beskrevet i studieplanen.

I tabellen over undervisningspersonell fremgår det at faglig leder har en mastergrad i International Business og en utdanning i siviløkonomi. Det fremgår ikke hva slags bakgrunn studierektor har. Faglig leder har 10 års yrkeserfaring som underviser på fotofag, men oppfyller ikke kravene i fagskoletilsynsforskriften som krever at faglig ansvarlig skal ha formell faglig kompetanse. Det er ikke tilfredsstillende at faglig leder ikke har formell fotofaglig kompetanse eller formell kompetanse i visuell kommunikasjon, historiefortelling og medieforståelse. Tilbyder må sørge for at utdanningstilbudet har en faglig leder som oppfyller kravene til formell kompetanse.

Vi vil imidlertid også påpeke et annet forhold i søknaden vedrørende den angitte faglige lederen. Tabellen angir at 5 % av faglig leders stilling er knyttet til undervisning og veiledning i utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier*. Faglig leder er en av to lærere som underviser i emnet «Porteføljearbeid» (omfang 104 timer undervisning i året). Det kommer ikke tydelig frem hvor stor stillingsprosent som er knyttet til undervisningsoppgavene og/eller ansvaret som følger med rollen som faglig ansvarlig (studierektor og faglig leder). Tilbyder må presisere dette og sørge for at faglig ansvarlig har kapasitet til å ivareta både undervisningsoppgaver og rollen som faglig ansvarlig.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- sørge for at faglig leder har den formelle kompetansen og erfaringen som må til for å kvalitetssikre at studentene oppnår læringsutbyttet
- sørge for at faglig ansvarlig har kapasitet til å ivareta både undervisningsoppgaver og rollen som faglig ansvarlig

Tilbyder bør presisere faglig leders stillingsprosent som er avsatt til de ulike oppgavene.

3.7 Eksamen og sensur (§ 3-6)

3.7.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Tilbyder beskriver i studieplanen at hvert semester avsluttes med mappevurdering, teoretisk skoleeksamen og praktisk hjemmeeksamen.

Tilbyder har gitt en god beskrivelse av hvordan man ønsker å evaluere studentene etter endt utdanning. Vurderingen av studentene skjer på en faglig betryggende måte med mappevurdering, teoretisk eksamen og praktisk hjemmeeksamen, og de er vektet på en fornuftig måte. Tabellen på s. 39 i studieplanen viser tydelig hva som evalueres og hvordan og vurderingsformene er egnet for å måle om læringsutbyttet er oppnådd.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en meget tilfredsstillende måte.

3.7.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Kravspesifikasjonen for undervisningspersonell og sensorer som er lagt ved søknaden skiller ikke mellom krav til sensorer og undervisere ved utdanningen. I studieplanen finnes det derimot to tabeller: En tabell som viser krav til underviseres kompetanse og en tabell som viser krav til sensorenes kompetanse. Tilbyder må sørge for at det er samsvar mellom studieplanen og kravspesifikasjonen som er lagt ved søknaden.

I studieplanen stilles det krav til sensorerfaring for sensorer ved utdanningen og til at minst én av sensorene er ekstern. Vi mener at det er et bra at det stilles krav om dette. Dette må også fremgå av kravspesifikasjonen som er lagt ved søknaden.

Formell utdanning

Det er de samme kravene som stilles til sensorer og undervisere ved utdanningen med hensyn til formell utdanning. Vi viser til vurderingen av kravene til underviserens formelle utdanning i kapittel 1.6.1, og minner om at tilbyder som et minimum må stille krav til utdanning på fagskolenivå som formell kompetanse. Tilbyder bør imidlertid etterstrebe at sensorer ved utdanningen som hovedregel har høyere kompetanse enn dette. Dersom tilbyder ønsker mulighet til å kompensere for manglende formell kompetanse med lang relevant yrkeserfaring, må det oppgis krav for realkompetansevurdering av sensorenes formelle kompetanse i kravspesifikasjonen.

Relevant og oppdatert yrkeserfaring

Det er de samme kravene som stilles til sensorer og undervisere ved utdanningen med hensyn til yrkeserfaring. Det er for hvert emne oppgitt eksempler på hva slags yrkeserfaring som regnes som relevant og hvor lang yrkeserfaringen skal være. For emnet «Kommunikasjonslære –

Historiefortelling» er det ikke oppgitt hvor lang yrkeserfaring sensorer og undervisere skal ha. Tilbyder må skrive hvor lang yrkeserfaring som er relevant for emnet «Kommunikasjonslære – Historiefortelling». Som nevnt i kapittel 3.6.1, mener vi at kravspesifikasjonen må stilles tydeligere krav til yrkeserfaring i kommunikasjonslære-ennene: I emnet Kommunikasjonslære – visuell kommunikasjon bør følgende yrkeserfaring kreves: fem års praksis i designbyrå, som selvstendig designer, eller som AD i reklamebyrå. I emnet Kommunikasjonslære – historiefortelling bør følgende yrkeserfaring kreves: fem år i reklamebyrå, kommunikasjonsbyrå eller PR-byrå.

Sensorer oppgitt i tabellen over undervisningspersonell

I tabellen over undervisningspersonell og sensorer er det listet opp seks sensorer ved utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier*. Fire av disse er eksterne. Det er bra at tilbyder har eksterne sensorer. Vi vurderer at de eksterne sensorene oppfyller kravene til formell utdanning over fagskolenivå. I tabellen fremgår det at en av sensorene har fotoutdanning fra videregående nivå som formell kompetanse i kombinasjon med lang yrkeserfaring. Vi vurderer at yrkeserfaring kompenserer for manglende formell utdanning for den sensoren det gjelder.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sørge for at det er samsvar mellom studieplanen og kravspesifikasjonen som er lagt ved søknaden
- sørge for at kravene til sensorerfaring og ekstern sensor fremgår av kravspesifikasjonen
- som et minimum stille krav til utdanning på fagskolenivå som formell kompetanse for sensorer – dersom tilbyder ønsker mulighet til å kompensere for manglende formell kompetanse med lang relevant yrkeserfaring, må det oppgis krav for realkompetansevurdering av sensorenes formelle kompetanse i kravspesifikasjonen
- skrive hvor lang yrkeserfaring som kreves av sensorer for emnet «Kommunikasjonslære – Historiefortelling»

Tilbyder bør stille samme krav til sensorers pedagogiske og digitale kompetanse som til underviserne.

3.8 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

Tilbyder beskriver at følgende utstyr, lokaler, informasjonstjenester og IKT-ressurser kreves for utdanningen:

- Klasserom som tilfredsstillende arbeidsmiljølovens og forskrift for intern kontroll for helse, miljø og sikkerhet sine krav til det fysiske læringsmiljø
 - Whiteboard, tavle og/eller lerret
 - lærer-MAC med projektor
 - 1 stasjonær MAC eller bærbar MAC til hver student i nettverk

- Studentmaskiner (stasjonær MAC eller bærbar MAC) med følgende minimumskrav til system- og programvare:
 - Operativsystem for den enkelte arbeidsstasjon eller bærbare MAC
 - MAC koblet mot intranett og internett
 - Office-pakken med tekstbehandler, regneark, database og presentasjonsverktøy
 - Adobe CC-pakken (full edition)
- Studio med minimum fire ProFoto-lamper og et bredt utvalg av stativ og forsatter for modellering av lys, inkludert fastlys tilgjengelig for filmopptak
 - MAC koblet mot intranett, internett, Key Note med Lightroom og Capture One
 - Prosjektor og tavle
- Klippe- og lydrom med profesjonelt redigeringsutstyr med flerskjermløsninger og kontrollbord.

Vi vurderer at dette er tilfredsstillende

Tilbyder beskriver at de har dette tilgjengelig ved studiestedet Bilder Nordic School og Photography. Tilbyders infrastruktur er dermed tilpasset utdanningen det søkes om godkjenning for.

Tilbyder beskriver i søknaden at «[...] Skolen har også diverse foto-, video- og lydutstyr som lånes ut etter avtale, også high-end kameraer som RED Scarlett for 6K opptak.» Vi vurderer at tilbyder bør tydeligere beskrive antall og type kameraer som er tilgjengelige for utlån til studentene. Tilbyder må også tydeligere beskrive om studentene må kjøpe kamerautstyr selv, og i så fall hva slags type personlig kamerautstyr studentene forventes å stille med for at de skal ha godt utbytte av utdanningen.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- tydeligere beskrive om studentene må kjøpe kamerautstyr selv, og i så fall hva slags type personlig kamerautstyr studentene forventes å stille med for at de skal ha godt utbytte av utdanningen

Tilbyder bør

- tydeligere beskrive antall og type kameraer som er tilgjengelige for utlån til studentene
- tydeligere beskrive om studentene må kjøpe kamerautstyr selv, og i så fall hva slags type personlig kamerautstyr studentene forventes å stille med for at de skal ha godt utbytte av utdanningen

3.9 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent. Tilbyder må gjøre omfattende utbedringer i utdanningen.

Tilbyder må

- sørge for at alle opplysninger om utdanningens opptaksbestemmelser, inkludert tabellen som står oppført mellom punkt 7.3 og 7.4 i studieplanen, inngår i informasjonen som gis til søkere om opptak til utdanningen

- stryke vitnemål fra studiespesialisering med formgivningsfag, studiespesialisering med språk, samfunnsfag og økonomi, samt vitnemål fra studiespesialisering med International Baccalaureate fra listen over vitnemål som kvalifiserer for opptak til utdanningen
- endre teksten under «Vurdering» i tabellen som viser utdanningens opptaksbestemmelser på side 13 i studieplanen, slik at det står «vitnemål eller svennebrev», og ikke «vitnemål eller fagbrev»
- inkludere krav til fotografisk/fotofaglig og/eller videofaglig kompetanse i listen med læringsutbyttebeskrivelser/kompetansemål for realkompetanse på side 14 i studieplanen
- stryke hele «Kategori 1» fra tabellen på side 15 i studieplanen
- synliggjøre at dreier seg om erfaring med *fotografi* og/eller *video* innenfor aktuelle fagområder i tabellen på side 15 i studieplanen, og stryke øvrige fagområder eller tydeliggjøre at det dreier seg om visuelt arbeid, for eksempel fotojournalist istedenfor journalist, TV-/videoredaktør istedenfor redaktør, kunstnerisk arbeid med video og/eller foto, osv.
- stryke kolonnen «Arbeidserfaring annen type virksomhet» i tabellen på side 15 i studieplanen
- stryke «mediebransjen» og «... eller mediebransjen og gjerne andre bransjer» i fotnote 1 og 2 under tabellen på side 15 i studieplanen
- stille krav om minimum tre års arbeidserfaring innenfor relevante visuelle fagområder for opptak på grunnlag av realkompetanse
- formidle tydeligere i studieplanen og i informasjonen som gis til søkere at realkompetanse vurderes opp mot det formelle opptakskravet
- sørge for at det går frem av samarbeidsavtalene at de omfatter utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier*
- konkretisere samarbeidsavtalene slik at fremgår tydeligere hva det skal samarbeides om – det er ikke tilfredsstillende at samarbeid kun står oppført som en *mulighet* i avtalene
- vise til faste møter med samarbeidspartnerne i samarbeidsavtalene
- konkretisere hvor ofte gjesteforelesninger eller veiledning av studentene finner sted, for eksempel minst 1–2 ganger i året
- konkretisere læringsutbyttebeskrivelsene og begrense utdanningens innhold og omfang slik at dette samsvarer bedre med fagskolepoeng og arbeidsmengde for utdanningen
- i studieplanen tydelig beskrive under hvert emne hvor mange timer undervisning, veiledning (henholdsvis individuelt og i grupper) og egenarbeid som kreves for å sikre studentene det læringsutbyttet tilbyder beskriver, og gjøre denne informasjonen tilgjengelig for studentene
- endre «Studenten:» til «Kandidaten:» i beskrivelsen av det overordnede læringsutbyttet for utdanningen
- konkretisere læringsutbyttebeskrivelsene slik at det går tydeligere frem av beskrivelsene hva utdanningen inneholder, senke ambisjonsnivået i læringsutbyttebeskrivelsene og jobbe med å tydeliggjøre språket i læringsutbyttebeskrivelsene, herunder:
 - definere begrepene «digitale flater» og «nye medier» slik at det blir tydeligere hva som menes, eller bruke et mer presist begrep som «digitale medier»
 - klargjøre hva som er forskjellen på begrepene «budskapsformidling» og «historiefortelling» og hvilket faglig innhold begrepene er ment å dekke, og presisere at det dreier seg om formidling/fortelling *gjennom fotografi og video*
 - tydeligere kommunisere at utdanningen er en praktisk utdanning i fotografi og video, og ikke en teoretisk utdanning i visuell kommunikasjon

- presisere flere steder i læringsutbyttebeskrivelsene at utdanningen både omfatter fotografi og video
- bytte ut begrepet «digitale mørkerom» med «digitale verktøy for bildebehandling og videoredigering»
- konkretisere språket i læringsutbyttebeskrivelsene – vi anbefaler at tilbyder begrenser bruken av adjektiver og adverb
- gjennomgå samtlige punkter under *kunnskaper* med det formål å konkretisere og tydeliggjøre innholdet i beskrivelsene og å redusere/tilpasse innholdet i beskrivelsene til et ettårig utdanningsløp, herunder:
 - i tilknytning til kulepunkt 1, begrunne hvorfor det er valgt å bruke en deskriptor fra det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket som synes å ligge på nivå 6 (bachelor) i denne ettårige fagskoleutdanningen (på nivå 5.1), dersom kulepunktet skal bli stående
 - spesifisere hva som menes med «innholdsbasert kommunikasjon» i kulepunkt 2
 - presisere at kulepunkt 5 dreier seg om fortelling gjennom fotografi eller video og tydeliggjøre hva som menes med «solide prosesser»
 - i kulepunkt 6 konkretisere hva som menes med «tidsånd i samfunn og sjel» og presisere hvilke populærtrender og nisjemarkeder det dreier seg om
 - stryket ordet «verdiskapningsperspektiv» i kulepunkt 6
 - konkretisere hva som menes med «har innsikt i hvordan vår visuelle kultur former individ og samfunn» i kulepunkt 6 på en slik måte at dette ikke blir for omfattende for en utdanning på 60 fagskolepoeng
 - begrense innholdet i kulepunkt 6 slik at fokuset ligger på fotografi og video snarere enn «visuell kommunikasjon»
 - omformulere kulepunkt 7 slik at budskapet kommer tydeligere frem – det er for utydelig hva som menes med «kunstneriske og kunnskapsbaserte referanser for virkningsfull estetikk» og med «etisk og moralsk fundamentert kommunikasjon»
- gjennomgå kulepunktene under *ferdigheter*, slik at de blir mindre ambisiøse og generelle/omfattende i forhold til utdanningens omfang, herunder:
 - tydeliggjøre kulepunkt 1, «kan kartlegge konseptuelle og narrative kommunikasjonsutfordringer», ved å presisere i hvilke fotografiske sjangre og/eller videosjangere, og for hvem
 - presisere hva slags «problemstillinger» det dreier seg om i kulepunkt 2 og 3, og presisere hva som menes med «deskriptive prosjektbeskrivelser» i kulepunkt 3
 - stryke formuleringen «- på vegne av seg selv og for utvalgte målgruppers behov» i kulepunkt 2, eller presisere hvilke målgrupper det dreier seg om
 - stryke setningsleddet «som fotograf og kreatør av visuelt innhold for digitale flater og nye medier» i kulepunkt 3, eller tydeliggjøre kulepunktet
 - stryke «med effektive arbeidsflyter og kvalitative arbeidsteknikker» i kulepunkt 5
 - sørge for at kulepunkter ikke repeteres flere ganger under ulike kategorier – vi anbefaler at tilbyder stryker kulepunkt 7 under *ferdigheter*
- tydeliggjøre språk og innhold i kulepunktene under *generell kompetanse*, herunder:
 - stryke formuleringen «den språklige kutymen» i kulepunkt 1, dersom kulepunktet skal bli stående
 - tydeliggjøre kulepunkt 3 i tråd med vår vurdering over, eller stryke dette punktet
 - tydeliggjøre kulepunkt 4, og skrive «gjøre research» eller «analysere» dersom det er dette som menes

- presisere hvilke kundegrupper studentene i hovedsak skal lære å arbeide mot i kulepunkt 4
- tydeliggjøre hva som menes med «profesjonelle arbeidsflyter» i kulepunkt 5, eller stryke dette uttrykket
- inkludere læringsutbyttebeskrivelsene under kategoriene *kunnskaper* og *ferdigheter* på side 45 i studieplanen, slik at det ikke ser ut som om utdanningens emner kun bygger opp under læringsutbyttebeskrivelsene under *generell kompetanse*.
- ikke benytte to forskjellige navn på utdanningen i studieplanen
- definere begrepet «nye medier» på en mer presis måte dersom navnet på utdanningen ikke endres
- velge en tydeligere innretning på utdanningen, det vil si enten rendyrke det fotofaglige eller det medie-/kommunikasjonsfaglige
- begrunne bedre hvordan sjangrene dokumentarfotografi og motefotografi egner seg til å sikre studentene det læringsutbyttet som beskrives i studieplanen
- være tydeligere på hvilke fotografiske (og/eller video-) sjangere som gjennomgås i de forskjellige emnene, og begrense omfanget av sjangere slik at studentene får mer tid til å forstå sjangrene og evner å utvikle god sjangerforståelse og nødvendige fotografisk-/teknisk ferdighet
- revidere språket og gjøre tydeligere begrepsavklaringer for læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og for læringsutbyttebeskrivelsene for de fire hovedmodulene i utdanningen (dersom disse ikke strykes), i tråd med våre vurderinger i kapittel 3.4.2
- presisere hvilke fotografiske sjangere, metoder og hvilke målgrupper fotografiemnene er innrettet mot i læringsutbyttebeskrivelsene for modulen «Fotografi», dersom disse ikke strykes
- benytte samme navn på emnene i alle dokumenter som er vedlagt søknaden
- endre navnet på emnene «Digitalt mørkerom 1» til «Digitale verktøy for bildebehandling og «Digitalt mørkerom 2» til «Digitale verktøy for bildebehandling og videoredigering»
- senke ambisjonsnivået i læringsutbyttebeskrivelsene for modulen «Kommunikasjon», og konkretisere og tydeliggjøre læringsutbyttebeskrivelsene for denne modulen i tråd med våre vurderinger i kapittel 3.4.2, dersom de ikke strykes
- tydeliggjøre i læringsutbyttebeskrivelsene for kommunikasjonsemnene at det dreier seg om visuell kommunikasjon med hovedfokus på bilder og video, og at kandidatene først og fremst uteksamineres som fotografer
- redusere innholdet som er ment å inngå i emnet «Bildekommunikasjon» slik at dette står bedre i forhold til utdanningens omfang og antall timer som er satt av til emnet
- ikke anvende begrepet «image expert» i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Bildekommunikasjon» da dette er misvisende med tanke på utdanningens nivå og omfang
- tydeliggjøre hvilke sjangere det skal undervises i under hver av de tre delene i emnet «Kommunikasjonslære», og tydeliggjøre hva som ligger i *Visual Communication*, *Visual Storytelling* og *Fashion as a Language*, og hvordan disse skiller seg fra hverandre
- senke ambisjonsnivået i beskrivelsen av innholdet i de ulike delene av emnet «Kommunikasjonslære» i tråd med vår vurdering over, og for eksempel ikke forvente at studentene skal sitte igjen «solid» og «dypere» forståelse for temaene i emnet etter endt utdanning

- begrense og spisse læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Kommunikasjonslære» slik at de blir tydeligere og mer i tråd med utdanningens nivå og omfang (i tråd med vår vurdering i kapittel 3.4.2 over) – herunder få inn et tydeligere fokus på fotografi
- definere tydeligere hva som ligger i begrepet «nye medier» eller gi modulen «Nye medier»/«New Media» et nytt navn, for eksempel «Digitale medier» – dette gjelder også for emnene «Nye medier» 1 og 2
- presisere språk og innhold i læringsutbyttebeskrivelsene for modulen «Nye medier» i tråd med vår vurdering i kapittel 3.4.2, dersom disse læringsutbyttebeskrivelsene ikke strykes
- begrense innholdet i emnene «Nye medier 1» og «Nye medier 2»
- begrenset innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Nye medier 1» i tråd med vår vurdering i kapittel 3.4.2
- begrenset innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Nye medier 2» i tråd med vår vurdering i kapittel 3.4.2, og tydeligere vise i læringsutbyttebeskrivelsene at det skal være progresjon mellom emnene «Nye medier 1» og «Nye medier 2»
- endre emnet «Lover, regler og etikk» slik at dette gir fagskolepoeng
- endre beskrivelsen av emnet «Lover, regler og etikk» slik at det fremgår tydelig at lov om opphavsrett og åndsverksloven er samme lov
- begrense omfang og innretning på emnet «Medieforståelse»/«Digital sosialantropologi» eller stryke dette emnet fra utdanningen
- konkretisere læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Porteføljearbeid» i tråd med våre vurderinger i kapittel 3.4.2
- generelt jobbe med å spisse og konkretisere læringsutbyttebeskrivelsene, og begrense utdanningens innhold og omfang
- gjennomføre en revisjon av studieplanen med målsetting om å konkretisere innholdet, og sørge for at ambisjonene for utdanningen er realistiske i forhold til utdanningens omfang
- gjennomgå studieplanen med fokus på tydelig og korrekt språk uten for mange adjektiver og adverb, og uten for mange metaforer, herunder:
 - bedre definere i studieplanen hva som menes med «nye medier» og «digitale flater» eller bruke et mer presist begrep som «digitale medier»
 - stryke eller presisere uttrykk som «visuelle kreatører», «det visuelle språkets kutyme», forskjellen mellom og betydningen av «historiefortelling og budskapsformidling», «visuelle mennesker», m.m. i studieplanen
 - i studieplanen tydeliggjøre hva som menes med «skolens *indre liv* for å sikre yrkesrelevans»
- stryke det som står på side 21 i studieplanen som tilhører en annen utdanning
- oppgi under hvert emne i studieplanen hvor mange timer undervisning og hvor mange timer veiledning (henholdsvis individuelt og i grupper) det er lagt opp til at studentene skal få, og gjøre denne informasjonen tilgjengelig for studentene
- tydeliggjøre hvilke oppgaver og arbeidskrav (individuelt og i gruppe) som kreves av studentene innenfor hvert emne, og gjøre denne informasjonen tilgjengelig for studentene
- fremgå hvor mange arbeidstimer som er estimert til hvert arbeidskrav
- sørge for at det er samsvar mellom kravspesifikasjonen som er lagt ved søknaden og kompetansekravene som beskrives i studieplanen
- som et minimum sette utdanning på fagskolenivå som formell kompetanse i kravspesifikasjonen – dersom tilbyder ønsker mulighet til å kompensere for manglende

formell kompetanse med lang relevant yrkeserfaring, må det oppgis krav for realkompetansevurdering av underviseres formelle kompetanse i kravspesifikasjonen

- inkludere kravet om at minst én av de som underviser i utdanningen skal ha formell pedagogisk kompetanse (minimum PPU) i kravspesifikasjonen for undervisningspersonell og sensorer
- redegjøre for hvor stor kapasitet pedagogisk ansvarlig har til å følge opp utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier* – dersom pedagogisk ansvarlig ikke har kapasitet til å følge opp utdanningen, må det tilsettes en ny pedagogisk ansvarlig
- inkludere forholdstallet 1:20 mellom undervisere og studenter i kravspesifikasjonen for undervisningspersonell
- sørge for det er tilstrekkelige lærerressurser til å sikre studentene det læringsutbyttet som er beskrevet i studieplanen
- sørge for at faglig leder har den formelle kompetansen og erfaringen som må til for å kvalitetssikre at studentene oppnår læringsutbyttet
- sørge for at faglig ansvarlig har kapasitet til å ivareta både undervisningsoppgaver og rollen som faglig ansvarlig
- sørge for at det er samsvar mellom studieplanen og kravspesifikasjonen som er lagt ved søknaden
- sørge for at kravene til sensorerfaring og ekstern sensor fremgår av kravspesifikasjonen
- som et minimum stille krav til utdanning på fagskolenivå som formell kompetanse for sensorer – dersom tilbyder ønsker mulighet til å kompensere for manglende formell kompetanse med lang relevant yrkeserfaring, må det oppgis krav for realkompetansevurdering av sensorenes formelle kompetanse i kravspesifikasjonen
- skrive hvor lang yrkeserfaring som kreves av sensorer for emnet «Kommunikasjonslære – Historiefortelling»
- tydeligere beskrive om studentene må kjøpe kamerautstyr selv, og i så fall hva slags type personlig kamerautstyr studentene forventes å stille med for at de skal ha godt utbytte av utdanningen

Tilbyder bør

- inkludere flere/andre kompetansemål fra relevante utdanningsprogram i videregående opplæring i listen på side 14 i studieplanen, slik at det blir tydeligere at søkeres realkompetanse vurderes opp mot kvalifikasjonene til søkere som tas opp med formelle kvalifikasjoner
- skrive i samarbeidsavtalene at de skal bidra til å sikre at læringsutbyttet for utdanningen er relevant for yrkeslivet
- presisere i læringsutbyttebeskrivelsene hvilke fotografiske sjangere og videosjangere kandidatene skal jobbe innenfor
- bruke begrepet «digitale medier» istedenfor «nye medier» og «digitale flater»
- bytte ut begrepene «budskapsformidling» og «historiefortelling» med ett annet begrep, for eksempel *formidling*, og presisere at dreier seg om «formidling gjennom fotografi og/eller video»
- vurdere om alle momentene som nevnes i kulepunkt 1 under *kunnskaper* skal inkluderes i utdanningens læringsutbytte, eller om noe kan strykes

- endre kulepunkt 3 under *kunnskaper* slik at «har innsikt i [...] krav til kvalitet i produksjon og i leveranse som visuelle kreatører» blir et eget kulepunkt, og bytte ut begrepet «visuelle kreatører» med «fotografer»
- presisere at «oppdatere sin yrkesfaglige fototekniske kunnskap» i kulepunkt 5 under *kunnskaper* dreier seg om å «oppdatere sin foto- og videoteknisk kunnskap»
- skrive «i digitale medier» istedenfor «i ulike sosiale medier og digitale flater» i kulepunkt 7 under *kunnskaper*
- endre kulepunkt 6 under *ferdigheter* til «kan bruke sosiale medier og egnede analyseverktøy»
- stryke kulepunkt 7 under *ferdigheter*
- flytte kulepunkt 1 under *generell kompetanse* til *kunnskaper*, eller stryke dette kulepunktet
- tydeliggjøre hva som menes med «relevante problemstillinger» dersom kulepunkt 1 under *generell kompetanse* skal bli stående
- stryke begrepet «mediekreatør» i kulepunkt 2 under *generell kompetanse*
- stryke kulepunkt 3 under *generell kompetanse*
- bytte ut «utøve fortellerkunst innen budskapsformidling og historiefortelling» med «fortelle historier gjennom fotografi og video», eller liknende, i kulepunkt 4 under *generell kompetanse*
- skrive «utvikle egne arbeidsmetoder» istedenfor «videreutvikle ...» i kulepunkt 5 under *generell kompetanse*
- omformulere slutten av kulepunkt 5 under *generell kompetanse*, slik at det står «for trykte og digitale medier», istedenfor «for trykte og digitale flater, og sosiale medier»
- endre navnet på utdanningen til *fotografi og visuell kommunikasjon i digitale medier*
- stryke læringsutbyttebeskrivelsene for de fire hovedmodulene (*modules*) i utdanningen
- endre begrepet «salgsproporsjoner» til «salgsargumentasjon» i læringsutbyttebeskrivelsene for de fire hovedmodulene (*modules*), dersom disse ikke strykes
- sette av flere veiledningstimer til emnet «Kamera og kamerabruk»
- tydeliggjøre innholdet i utdanningen i beskrivelsene av kommunikasjonsmodulen, og begrunne hvorfor dokumentarfotografi sammen med motefotografi er egnet til å gi studentene det læringsutbyttet som er beskrevet i studieplanen
- redusere vekten på kommunikasjonsteori til fordel for praksisorientering i læringsutbyttebeskrivelsene for kommunikasjonsemnene
- presisere hvilke kreative metoder det dreier seg om i læringsutbyttebeskrivelsene for emnet «Bildekommunikasjon» under *kunnskaper*
- samle kulepunkt 1 og 4 i læringsutbyttebeskrivelsene under *ferdigheter* for emnet «Bildekommunikasjon» da disse inneholder det samme
- bytte ut begrepet *visual storytelling* med begrepet *foto essay* i beskrivelsen av «Visual Storytelling», dersom det er dette som menes
- trekke inn internasjonale standarder som regulerer bransjen i emnet «Lover, regler og etikk», dersom tilbyder ønsker å rette utdanningen mot et internasjonalt marked (slik de signaliserer ved å gi beskrivelser av emnene på engelsk)
- stryke emnet «Medieforståelse»/«Digital sosialantropologi» fra emneplanen i utdanningen
- redusere antall timer som er satt av til portofolioarbeid
- samle beskrivelsen av den indre sammenhengen i utdanningen på side 10 i studieplanen, og slå sammen informasjonen i tabellene på side 40–41 i studieplanen
- inkludere pensumlitteratur som tar for seg ulike fotografisjangre

- inkludere pensum om historiefortelling/dramaturgi dersom dette skal stå som en del av innholdet i utdanningen
- slå sammen tabellene på side 40 og 41 i studieplanen til én tabell
- i studieplanen og for studentene synliggjøre bedre hvordan progresjonen mellom emnene er lagt opp innenfor hvert semester
- i studieplanen og for studentene tydeliggjøre sammenhengen mellom emnene og utdanningens overordnede læringsutbytte
- presentere hele studieplanen på norsk
- legge opp til flere veiledningstimer i utdanningen individuelt og i grupper
- legge opp til mer undervisning i utdanningen
- tydeliggjøre eller stryke de påpekte formuleringene under kapittel 12 i studieplanen (s. 22–23)
- ansette flere undervisere med formell pedagogisk kompetanse i utdanningen eller innføre tilbud om kompetanseheving i voksenpedagogikk for undervisningspersonell ved utdanningen
- gi underviseren som allerede er oppført i tabellen over undervisningspersonell med formell pedagogisk kompetanse en veilederrolle overfor andre undervisere.
- gi pedagogisk ansvarlig for utdanningen som oppgave å sikre at det finnes et pedagogisk videreutdanningstilbud for undervisere i utdanningen
- stille krav om at minimum 10 prosent stilling går til arbeid som pedagogisk ansvarlig for utdanningen
- tydeligere beskrive timefordelingen mellom lærere, veiledning og undervisning i de enkelte emnene i studieplanen
- presisere faglig leders stillingsprosent som er avsatt til de ulike oppgavene
- stille samme krav til sensorers pedagogiske og digitale kompetanse som til underviserne
- tydeligere beskrive antall og type kameraer som er tilgjengelige for utlån til studentene
- tydeligere beskrive om studentene må kjøpe kamerautstyr selv, og i så fall hva slags type personlig kamerautstyr studentene forventes å stille med for at de skal ha godt utbytte av utdanningen

4 Tilsvarende

NOKUT mottok 29. februar 2016 tilbakemelding fra søkeren, på vår innledende administrative vurdering og de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport.

Under presenterer vi søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen, samt de sakkyndiges tilleggsvurdering av de opprinnelig underkjente kravene.

4.1 Søkerens tilbakemelding

Treider Fagskoler mottok 19. januar tilsynsrapport fra NOKUT (deres referanse 16/00019) vedrørende søknad om NOKUT-godkjenning for utdanningstilbudet Fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier.

Skolen ønsker i den forbindelse å gi tilsvaret på sakkyndig komites vurderinger og forslag til konklusjon.

De sakkyndiges oppsummering av vår søknad samsvarer ikke med utdanningens overordnede målsetting, intensjon og beskrivelse fra vår søknad. Etter en nøye gjennomgang av rapporten, så ser ikke skolen at det er mulig å gi tilsvaret i henhold til tilsynsrapportens målpunkter. Imidlertid vil vi presisere og tydeliggjøre utdanningens innhold og læringsutbytte.

Oppsummeringen fra sakkyndige (s5) er som følger:

«Treider fagskoler har levert en søknad med høye ambisjoner for utdanningen fotografi og kommunikasjon i nye medier. Tilbyder ønsker å opprette en fotografiutdanning vinklet mot digitale og sosiale medier. Dette er relevant for hoved utviklingen innen yrkesfeltet. Ambisjonene som kommer til uttrykk i søknaden og studieplanen er i midlertidig for store i forhold til utdanningens omfang. Flere av våre vurderingen går ut på at tilbyder må begrense og spisse innholdet i utdanningen».

Søknad s6: Fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier er en utdanning som henvender seg til personer som ønsker å arbeide med, eller som allerede arbeider med billedrevet kommunikasjon i dagens dominerende sosiale medier og over digitale flater.

Søknad s8: Målsetningen med studiet er å utdanne visuelle kreatører som profesjonelt kan produsere stills- og levende bilder, som forstår det visuelle språkets kutyme i nye medier og som kan operere digital historiefortelling og budskapsformidling i nye sosiale medier.

Søknad s8: Vår ambisjon er å utdanne visuelle kreatører hvor fotografens visuelle kompetanse kobler sammen innsikten i våre nye medievaner og operativ kunnskap i sosiale medier og digitale flater.

Sakkyndige skriver i sin oppsummering at de har *begrenset og spisset utdanningen*. De skriver at Treider Fagskoler ønsker å tilby en ny fotografiutdanning som svarer på hovedutviklingen innenfor yrkesfeltet.

Treider Fagskoler/Bilder Nordic sitt utgangspunkt:

Treider Fagskoler ønsker ikke å tilby en ny utdanning for fotografer, men et årsstudium som en "hybrid" av tre tradisjonelle funksjoner; fotografen, mediebyrået og mediekanalen.

Treider Fagskoler mener at sakkyndig komite ikke har vurdert søknaden på de premissene som skolen har lagt til grunn for utdanningen, men i stedet benyttet en historisk forståelse for slik bransjen har vært/er. I praksis har de sakkyndige, etter eget utsagn, snevret inn utdanningens læringsutbytter og kommet med forslag til hvordan en fotografiutdanning kan, på en snevrere måte, vinkles mot digitale og sosiale medier.

Her er noen eksempler fra vurderingen:

- s21: « ...kandidatene først og fremst uteksamineres som fotografer... tilbyder må redusere vekten på kommunikasjonsteori til fordel for praksisorientering"
- s6: «...Vi savner at det stilles krav til fotografisk/fotofaglig og/eller videofaglig kompetanse....Flere av fagområdene som nevnes som relevant arbeidserfaring i tabellen er ikke tydelig knyttet til fotografi, video og visuelle kommunikasjon. Tilbyder må synliggjøre at dreier seg om erfaringer med fotografi og/eller video innenfor aktuelle arbeider.
- s12: «...Tilbyder må også tydeligere kommunisere i læringsutbyttebeskrivelser at utdanning er en praktisk utdanning fotografi og video, og ikke en teoretisk utdanning innen visuell kommunikasjon».
- s14: «Tilbyder bør dessuten bytte ut begrepet «visuelle kreatører» med «fotografer».
- s14: Tilbyder må tydeliggjøre at utdanningen er en praktisk utdanning i fotografi og/eller video, og ikke en teoretisk utdanning i visuell kommunikasjon».
- s15: «Vi mener at setningsleddet som fotograf og kreatør av visuelt innhold for digitale flater og nye medier er overflødig....Tilbyder må tydeliggjøre kulepunktet, og aller helst stryke setningsleddet"
- s16: «Tilbyder må uansett stryke uttrykket «den språklige kutymen» fra kulepunktet ettersom utdanning fokuserer på fotografi og video, og ikke på språk.
- S19: "Studieplanen og søknaden gir inntrykk av at utdanningen spriker i ulike retninger. Enkelte steder fokuseres det på det fotofaglige, mens andre steder fokuseres det på "mediefagpersoner"... Tilbyder må velge en tydeligere innretning på utdanningen, det vil si enten rendyrke det fotofaglige eller det "medie-/kommunikasjonsfaglige."

Punktlisten over er utdrag fra sakkyndig komites vurderinger i utkast til rapport. Eksempelene viser tydelig at de sakkyndiges forslag til endringer av opptakskriteriene og læringsutbyttene, omskriver studiet til en praktisk utdanning i fotografi. Dette dokumenteres ved at vi blir bedt om å rendyrke det fotofaglige eller media-/kommunikasjonsfaglige. Sakkyndige sier på side 21 at skolen bør redusere vekten på kommunikasjonsteori, mens på side 12 sier de at vi må tydelig kommunisere at dette er en praktisk utdanning i fotografi og video, og ikke en teoretisk utdanning i visuell kommunikasjon. Kommentarene på side 12 må forstås ut fra sakkyndiges premiss på side 21.

Fra vår søknad (s6) vedrørende utdanningens innhold og læringsutbytte, kan vi lese:

Utdanningen tar for seg kunnskapen, ferdighetene og den generelle kompetansen som er nødvendig for å:

- mestre fototeknikken og det visuelle språket som trengs for å kunne produsere stillbilder og video som profesjonell innholdsleverandør av billedrevet kommunikasjon
- kunne planlegge, produsere, publisere og følge opp profesjonelt kommunikasjonsarbeid på digitale flater og for sosiale medier.

Kort oppsummert så tar utdanningen for seg:

- fotografisk og videografisk kunnskap for å kunne bruke kameraene, utnytte og kontrollere lys, samt redigere bilder og video

- det bildedrevne språket gjennom *visuell kommunikasjon* (massekommunikasjon, budskapsformidling), *historiefortelling* (teknikker i visuell historiefortelling som fotoessayet, dramaturgi av historier og narratologi/konstruering av historier) og forståelsen for den visuelle kulturen i *kleskoden* (utgjør 128 timer "kommunikasjonsteori")
- *digital sosialantropologi* (forståelse for vår nye medieverden) og operasjonell anvendbar kunnskap for de nye mediene og digitale flatene som dominerer kommunikasjon mellom mennesker i dag
- i *porteføljeutvikling* setter vi et sterkt personlig fokus på å bygge videre på den individuelle forståelsen våre studenter som er vokst opp i vårt digitale samfunn, allerede har. Ved å kombinere personlig veiledning, også i tredjepartsrelasjoner (kunder), med de tre første kulepunktene, så omformes kunnskaper og ferdigheter til høy yrkesrelevant kompetanse.

Om ambisjonsnivået

Om man legger tradisjonell forståelse til grunn for hvem som produserer bilder (fotografen), bearbeider (byrået) og omsetter (mediekanalene) tradisjonelt, så er vi enige om at ambisjonen er for høy om alle disse klassiske rollene skal fylles innenfor et årsstudium. Om man legger til grunn at bilder og sosiale medier er en naturlig del av vårt hverdagsliv i dag, og at digitale medier i stor grad har blitt en automatisering av gamle funksjoner, så er vi ikke enige.

«Her er de nye mediehusene» skriver DN 19. februar i en artikkel i D2 som nettopp tar for seg selvskapte bloggere og YouTube kanaler som i dag beskrives som den nye mediemakten.

Sofie Elise ble også kåret som årets mektigste kvinne i 2015. LevelUP går fra VG til YouTube hvor allerede norske tenåringer på intuisjon utøver sterkt gründerskap med millioninntekter. Vi lever i et samfunn hvor søstrene Grene har skapt en millionsuksess på Instagram med bilder uten engang å ha en nettbutikk eller gatebutikk.

[I 2016 blir Facebook og Google den største markedsføringskanalen i Norge](#) og i 2015 lanserte [Facebook Instant Article](#) som allerede ledende aviser som New York Times satser strategisk på for fremtiden. Markedsmakten utøves i dag på kanaler som kan opereres av enkeltindivider med riktige forutsetninger. Dette er kanaler som er tilgjengelige for deg og meg, og forklaringen på at dette studiet er en fremtidsorientert satsing.

Vår utdanning er, som tidligere sagt, en hybrid av tre gamle yrkesområder hvor det ikke er tradisjonelle roller og samarbeid (fotografen-mediabyrået-mediekanalene) som ønskes opprettholdt, men å følge samfunnsutviklingen der de nye mediene går inn i omdefinerte roller. I dag er Facebook og Google, om man har kunnskaper og ferdigheter til å operere i mulighetene, de nye «do it yourself» mediekanalene.

Vi erkjenner at vi er tidlig ute med et nytt fokus i denne utdanningen, men ledende internasjonale

institusjoner går også i samme retning;

[Berkeley - Advanced Media Institute](#) i Los Angeles tilbyr denne kunnskapen innenfor en uke med nøyaktig samme fokus og samme målgruppe som oss (vedlegg 1). [International Centre of Photography](#) lanserte i 2016 et nytt årsstudium for «New Media Narratives» med klare likhetstrekk til vårt fokus, selv om ambisjonene med ICP sitt studie tydelig overgår våre ambisjoner med elementer som Javascripting og Podcasting. Oppbyggingen er annerledes, med fokuset likt.

Oppsummering

Treider Fagskoler mener at de sakkyndige ikke har vurdert søknaden basert på det som er vår intensjon med utdanningen, og at de ikke ser yrkesrelevansen i en tid hvor det er et faktum at bildedreven kommunikasjon over sosiale medier er en svært viktig form for kommunikasjon mellom mennesker.

I dag foregår kampen om oppmerksomheten på digitale medier, og i vår utdanning ser vi forbi gamle konstruksjoner. Fremtidens muligheter tilhører ikke den tradisjonelle fotografen eller byrået. Vi mener at yrkesrelevansen for morgendagen ligger i kombinasjonen av elementene i vår innsøkte utdanning. Vi finner det vanskeligere å argumentere for hvem dette studiet ikke har en yrkesrelevans for, enn for hvem det er relevant for.

Treider Fagskoler erkjenner at sakkyndig komite kommer med svært verdifulle tilbakemeldinger i sin rapport til tross for at vi mener at utgangspunktet ble feil. Innspillene til begrepsavklaringer, forslag til presiseringer og begrensninger, samt behov for tydeliggjøring av samarbeidsavtaler og læringsutbytter, vil vi selvsagt arbeide inn i en revidert studieplan.

Vi er av den oppfatning at de sakkyndige, gjennom sine vurderinger, har anbefalt oss å tilby en annen utdanning enn hva vi søker om å få godkjent. De sakkyndige er tydelige i sin rapport på at ambisjonsnivået er for høyt. Basert på dette burde de sakkyndiges tilrådninger være knyttet opp mot reduksjon av totalt læringsutbytte på tvers av alle dimensjonene i utdanningen, slik at hovedformålet med utdanningen blir opprettholdt. Vi mener de sakkyndige har dratt fokus bort fra intensjonen med utdanningen, og basert seg på at det som skolen ønsker å tilby er en utdanning innenfor fotografi. Med bakgrunn i dette mener vi de sakkyndige har vurdert vår søknad på feil premisser, og ber om en ny vurdering av denne.

Med vennlig hilsen
for Treider Fagskoler

Ommund Vegge
administrerende direktør

4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Tilbyder har ikke rettet opp i må- eller bør-punktene i rapporten, men skriver at de vil innarbeide flere av våre kommentarer i en revidert studieplan. Ettersom dette ennå ikke er gjort, kan vi ikke gjøre en ny vurdering av må- og bør-punktene her. Vi ønsker isteden å kommentere det tilbyder skriver i tilsvaret om at vår forståelse av utdanningen ikke samsvarer med utdanningens overordnede målsetting og intensjon, og ikke er i henhold til den beskrivelsen av utdanningen som er gitt i søknaden.

Vår vurdering tar utgangspunkt i tilbyders beskrivelse av skolens målsetting, som beskrives slik i søknaden på side 4:

Skolens mål er å utdanne fagpersoner for praktiske operasjoner i medier hvor fotografens ferdigheter, visuelle kompetanse og forståelsen for bildets kraft i kommunikasjon, kommer sammen med forståelsen for en ny mediehverdag, herunder hvordan operasjoner planlegges, gjennomføres og følges på digitale flater og sosiale medier.

Videre har vi lagt vekt på de kunnskaper, ferdigheter og den generelle kompetansen tilbyder selv beskriver i studieplanen på side 6, under tittelen «Om utdanningen Fotografi og kommunikasjon i nye medier»:

Utdanningen tar for seg kunnskapen, ferdighetene og den generelle kompetansen som er nødvendig for å:

- *mestre fototeknikken og det visuelle språket som trengs for å kunne produsere stillbilder og video som profesjonell innholdsleverandør av bildedrevet kommunikasjon*
- *kunne planlegge, produsere, publisere og følge opp profesjonelt kommunikasjonsarbeid på digitale flater og for sosiale medier.*

Vi har også lagt tilbyders beskrivelse av utdanningens yrkesrelevans til grunn for vår vurdering av utdanningen:

Yrkesrelevans for utdanningen

Utdanningen skal sikre at uteksaminerte studenter har teoretisk og praktisk fotokompetanse i kombinasjon med forståelse for hvordan det visuelle språket formidler budskap og identiteter, og forteller fiktive eller dokumentariske historier over digitale flater og i nye medier.

(studieplanen, s. 12)

Videre har vi vurdert at seks av utdanningens 15 moduler (som beskrives i studieplanen, s. 40ff) er praktiske moduler som omhandler kamerabruk (foto og video), opptaksteknikk (foto og video), lyssetting og postproduksjon (foto og video).

Modulen *Portfolio Work* har også en klar praktisk fotografisk innretning, og målsettingen for kurset beskrives av tilbyder slik: «*The aim of the course is to develop a portfolio that shows the individual photographer's focus, creativity and technical skills on essential digital platforms but also in crafted and printed work for presentation in personal meeting*» (studieplanen, s. 85).

I tillegg er beskrivelsen av kommunikasjonsmodulene direkte relevante for at en fotograf (foto og/eller video) skal utvikle sin praktiske metode til å kunne produsere arbeider som fungerer godt og effektivt i forhold til klientens intensjoner. Tilbyder beskriver blant annet en av de ferdighetene kandidatene skal ha etter å ha fullført modulen slik:

«Kan fortelle en historie gjennom fotoessayets elementer, bygge opp historien gjennom dramaturgien og utnytte mulighetene i multimedial historiefortelling på tvers av ulike digitale flater» (studieplanen, s. 66).

I *Image Communications* beskrives målsettingene slik:

«*The aim of the subject is to teach the photographer's tools (cut, composition and content) and how perception shapes an understanding of a photograph*» (studieplanen, s. 68).

Emnet avsluttes ifølge tilbyder med en teoretisk og en praktisk eksamen, hvor den praktiske eksamenen beskrives slik:

«*[...] six days of practical assignments in a variation of fields in photography (example: portraiture, beauty, fashion, industry, commercial, storytelling) to produce photography from beginning to end*» (studieplanen, s. 69).

Denne listen er ikke utfyllende, og det er enkelt å finne mange eksempler i søknadsdokumentene på at utdanningen, slik den er beskrevet, har en klar praktisk fotografisk innretning (som omfatter både foto og video).

Uavhengig av hvilken forståelse av utdanningens målsetting og intensjon som ligger til grunn for vår vurdering, inneholder søknaden flere mangler som gjør at vi ikke kan anbefale utdanningen godkjent. Disse manglene er beskrevet i rapporten, og angår blant annet tilbyders samarbeidsavtaler, kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet, kapasiteten til faglig og pedagogisk ansvarlig, behov for begrepsavklaringer og samsvar mellom søknadsdokumentene.

4.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Utdanningen anbefales ikke godkjent. Tilbyder må gjøre omfattende utbedringer i utdanningen.

4.4 NOKUTs tilleggsvurdering

I den innledende vurderingen påpekte NOKUT mindre mangler i Treider Fagskoler AS' (tilbyders) reglement og instruks for klagenemd. Tilbyder har i et tilsvarende fremlagt dokumentasjon på at dette er rettet opp i. Hjemmesidene til Treider Fagskoler AS er også endret i tråd med NOKUTs anmerkning. Til en fremtidig anledning gjør vi oppmerksom på at tilsvarende skal leveres i det formatet og med den lengden som er angitt i NOKUTs oversendelsesbrev.

I sitt tilsvarende skriver Treider Fagskoler AS at de mener søknaden om godkjenning av utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier* har blitt vurdert på feil premisser i sakkyndig-rapporten. Sakkyndig komité kommenterer dette, og forklarer hvordan de har lest søknadsdokumentene, i sin tilleggsvurdering. Komiteen påpeker videre at søknaden uansett, uavhengig av hvordan utdanningens intensjon og målsetting forstås, inneholder flere mangler som må utbedres.

Treider Fagskoler AS skriver i tilsvarende at de ønsker å få vurdert søknaden på nytt, da sakkyndig komité ikke har oppfattet utdanningen slik de ønsket. Vi kan ikke se at søknaden, slik den foreligger i dag, ville kunne bli anbefalt godkjent av noen annen komité uten relativt omfattende bearbeiding av

mangler som forekommer uavhengig av tolkningen av utdanningens innhold, intensjon og målsetting. I tilsvaret skriver tilbyder også at de vil innarbeide flere av kommentarene til sakkyndig komité i en revidert studieplan. Tilbyder er velkommen til å sende inn en bearbeidet søknad ved en senere anledning. NOKUT vil da vurdere denne. Vi mener uansett at tilbyder er bedre tjent med å sende inn en omarbeidet søknad på et senere tidspunkt enn å få en ny vurdering av søknaden slik den foreligger i dag.

5 Vedtak

NOKUT anser ikke de faglige kravene for godkjenning av utdanningen *fotografi og visuell kommunikasjon i nye medier*, 60 fagskolepoeng stedbasert undervisning, ved Treider Fagskoler AS som oppfylt. Vi avslår derfor søknaden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1)

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad datert 15. september 2015, NOKUTs saksnummer 15/611-1
- e-post med informasjon om studieplanen datert 27. november 2015, NOKUTs saksnummer 15/611-8
- tilsvaret datert 29. februar 2016, NOKUTs saksnummer 16/00019-2 og 16/00019-3

Vedlegg:

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søknaden oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Høgskolelektor Jon Petter Evensen, Høgskolen i Oslo og Akershus**
Evensen er høyskolelektor ved Institutt for journalistikk og mediefag, HiOA. Mellom 2000 og 2005 var han koordinator for program for fotojournalistikk ved samme institutt. Evensen bidro ved et EU-finansiert prosjekt for å etablere fotojournalistutdanningen i Baku, Aserbajdsjan i 2010–2014. I årene 2005 og 2009 bidro han som fagsakkyndig ved NOKUT. Han har også virket som frilans kursholder i Norge og utlandet innen fotojournalistikk og billedredigering siden 2000. Han har bakgrunn som fotograf og arbeidet for Aftenposten 1990–2000, som frilansfotograf for Demokraten, Fredrikstad Blad og VG mellom 1985 og 1990. I 2010 ga han ut boken «Se! – lærebok i visuell avisjournalistikk» sammen med Anne H. Simonsen.
- **Faglig leder Stian Rønvåg, PR-operatørene**
Rønvåg har lang erfaring fra arbeid med kommunikasjon innenfor ulike medier, og har blant annet jobbet med forbrukeranalyser, påvirkningsmetoder og omdømme- og merkevarebygging. Fra 2015 er han ansatt som faglig leder i kommunikasjonsbyrået PR-operatørene. Tidligere har han blant annet jobbet som seniorrådgiver i PR-byrået Ordkraft (2013–2015) og som leder av Omdømmeprosjektet for Sørlandet (2009–2013). Videre har han vært ansatt som kommunikasjonsrådgiver i kommunikasjonshuset Dinamo og i reklamebyrået BBDO Worldwide i perioden 2000–2004. Rønvåg har også arbeidet som tekstforfatter i Inferno reklame- og PR-byrå og i McCann Worldgroup. Han har erfaring med fagskoleutdanning fra arbeid som studieleder ved Norges Kreative Fagskole i perioden 2004–2009. Rønvåg har blant annet utdanning innenfor kulturforståelse, sosiologi (mellomfag) og psykologi (grunnfag) fra Universitetet i Oslo.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.